

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

VOL. I. సంపుటము ౧ } చెన్న పట్టణము 1914 వం॥ జూన్ నెల 19 వ తేది శుక్ర వారము. } No సంచి

శ్రీమదాంధ్రవచన మహాభాగవతము.

మే మిదివఱకే పటములను జేర్చి మృదుమధురశైలిని శ్రీమద్రామాయణమును ప్రకటించుచున్నారమని వినియుందురు. అది ఇప్పటికి సంపూర్ణమాయెను. ఆపకారముననే సాంస్కృతికమునందు వ్యాసప్రసాదమైన శ్రీభాగవతమును మిక్కిలి తేటగా నీటుగులుకుశైలిని ముద్రించుచున్నారము. ఇందు శ్రీధరీయము, తిలకము, మునిభావప్రకాశిక వీరరాఘవీయము అనేది వ్యాఖ్యలయందుఁగల విశేషాంశములను ఆయాస్థలములందుఁ జేర్చించియున్నారము. ఈగ్రంథమును క్రొన్ రి పేజీల చిన్నపై న గట్టిగానుండు కాగితములపై నచియ్యిల్పించుచున్నారము. భాగవతోత్తములందఱును ఆరరాతిశయ ను జూపి కాలవిలాసమును జేయక చందాదారులుగాఁ జేరి మాకుత్సాహము గలిగింతురని మువ్విల్పించుచున్నారము.

శ్రీభాగవతము వచనము-ప్రథమభాగము, కాలిక్తోండు ప్రథమ, ద్వితీయగ్రంథములు. చందాదారులకు ౧౦౦ తీయభాగము, తృతీయ, చతుర్థగ్రంథములుచేరి ౧౪౦ తీయభాగము ౧౪౦ శాశ్వతపుటచందాదారులకు గాలాఖర్చులుచేరి పై వెలలకు పంపబడును.

ఉత్తరరామాయణము-కంకంటి పాపరాజప్రణీతము దశసరికాగితములు కాలిక్తోండు ౧౦౦ డిటో మిక్కిలి ౩ కాగితములు గిల్లిపేరు ౨౦౦ శ్రీకృష్ణకర్ణామృతము-మూడవభాగములు, ఆంధ్రటికాతాత్పర్యవిశేషములతోను పద్యములతోను, కాలిక్తోండు గిల్లిపేరు ౧౦౦ అమరకోశము-త్రికాండము సటీకము, ఇంగ్లీషు అర్థముతో ౧౪౦ గుంటు. త్రయము- (ఆంధ్రనామసంగ్రహము ఆంధ్రనామశేషము సాంబనిఘంటువు) సటీకము, దశదశకాగితములు; టైండు ౦౧౨౦ ఆంధ్రవ్యాకరణసంగ్రహము దశసరికాగితములు ౦౬౦ గజేంద్రమోక్షణము-సటీకా తా, కాలిక్తోండు ౦౮౦ రుక్మిణీకల్యాణము-సటీకాతాత్పర్యము, కాలిక్తోండు ౦౮౦.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో, ఆనందాచెన్, మద్రాసు.

నవత్రిక

—(౦)—

గ్రంథ విషయ ముండును.

కు రూ. 12-0-0.

కు రూ. 6-4-0.

కు ౩-4-0.

౧.

మను.

భూతము

భూపనము,

శాఖివృద్ధిమొద

కు స్వతంత్ర

మను.

వార్తలు, విదే

ర్థముల సకాల

ము. ఆంగ్లపత్రి

కు వెంటనేదీని

కంధ్ర)దేశవార్త

తినిధు లేర్పాటు

౨ లు.

యు విషయముల

క్రయ చిత్రపటము

ములును జనరంజక

కు.

రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు.

నిరంకుశాధికారమును తగ్గించుటకును ప్రజా తంత్రమును వృద్ధిచేయుటకును సాధనభూతములైన గ్రామవ్యవస్థలు, స్థానికపరిపాలనావ్యవస్థలు, రాష్ట్రీయవ్యవస్థలు, సార్వభౌమికపాలనావ్యవస్థలు, శాసనసభాసభల వ్యవహారములు నుచితరీతిని స్వతంత్రవిధమున దీనియందు జర్పింపబడును.

మతసాంఘికచర్చలు.

జాతిమతపక్ష పాతమునుబాసక సకలమతా వలంబులును, అన్నిజాతులవారును, భిన్నాభిప్రాయములను గలవారును నభివృద్ధినిబొందుటకుదగిన యుదారభావములును నాదర్శములును నిష్పక్ష పాతబుద్ధితో వ్యక్తీకరింపబడును.

హైకోర్టు తీర్పులు.

జనోపయోగములైన క్రొత్త హైకోర్టు తీర్పులు, బోర్డునిర్ణయములు, క్రొత్త చట్టములు, ధర్మశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశములును పత్రికయందు విరళముగా చెలుపబడుచుండును.

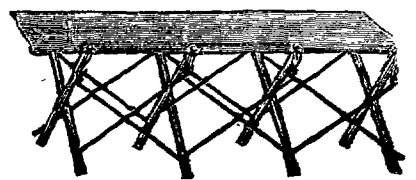
వ్యవసాయవాణిజ్యములు.

వ్యవసాయశాఖవారు చేయు విమర్శనలు, స్వదేశపరదేశముల లోని నవీన వ్యవసాయపద్ధతులు, యంత్రసాధనములు, లాభకరమైనపరిశ్రమ వ్యాపారములు, పరపతి సంఘములు, వానివలన గలుగులాభములు బజారుధరలు మొదలగు విషయములు విరళముగా చెలుపబడును.

గ్రామవ్యవస్థలు.

గ్రామముల సుఖస్థితి కనసరమైన గ్రామపరిపాలనము, పంచాయతీసభలు, పరపతిసంఘములు, గ్రామపారిశుధ్యము, వైద్యసహాయము, విద్యావ్యాపనము మొదలగు విషయములు చర్చింపబడును.

ఇది వాణిజ్యమంత అతిశీఘ్ర సాంఘిక అంత అత్యధిక.

ఇండియన్ క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపుకాట్ మంచము 1000 పానుల భరించగలగ. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు గల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 3 అంగుళముల ఎత్తు.

మంచము ధర 9-8-0 మంచము మడిచినెట్లు సంచి దోమతెర 5-12-0 దోమతెర కర్నలు

ఈ సామాను అన్నింటితో పూర్ణ 18-8.

లండను ప్రేసింగు కంపెనీ,

37/38 రత్నబజారువీధి, మద్రాసు.

LONDON TRADING CO.,

37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

గ్రంథ ప్రచురణములు.

ఆంధ్రభాషయందు ప్రచురింపబడు గ్రంథములు పండితులచే జక్కగా విమర్శించి భాషాభ్యుదయమునకును జ్ఞానాభివృద్ధికిని దోహదములు సూచింపబడును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-౬ ౫-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తల నెప్పుల మాన్పును. వాయున

పార్శ్వపునెప్పుల బారదోలును. పా

ననమూలికలచే హిందూదేశ

తయారుచేయబడు మంచిమ

సువాసనగలిగియుండు

దీనిని విదేశములలోకూడ వా

పంపబడుచున్నది చూచుకొనిన క

ఘంటసాల సంచార కార్యదర్శి
కావలెను.

టూరు మండల సభవారి తీర్మానము నకు
సజ్జీల సంఘమువారికి సంచార కార్యదర్శిని
పేరుమీదకు నుద్దేశించినారు. స్వల్పవేతనము పొంద
యనిచ్చుటవారు ముద్రాపాస్తులను వెంటనే బంప
జూస్తున్నారు లాండ్లయభాషయందు నాంధ్రభాష
యందును కలవాడై యుండవలయును. సంచార
వేహద్యక్షి ముందరలెను. పరిశీలనలో నృతా
ములకు గోపాలకృష్ణగౌడవారి కేరళేశ్వరమూల
ము నందరిక, లెలుగువారికి నెలకు రు.50లు ఇయ్య
వలయును. దామెంచి వేదముకు వేదము వారికినకు
కేరళేశ్వర, కయ్యసూరి, విద్యార్థిని వివరముగ వ్రాయ

వింజమురి భావనాచార్యులు.
గుంటూరు

వార పత్రిక

చందాదారుల కెప్పటివలె రూ. 2-8-0
ఈపత్రికయొక్క యువయోగము చదివిన
వారలకు చెల్లినయే యున్నది.
ఇంతవరకు నిపత్రిక సంగతి నెరుగని దేశభా
షాభిమానుల నందఱనునమూనా పత్రికను చెప్పిం
చవేడుచున్నాము.
తెలుగు పత్రికల యందెల్లను నెక్కువ
వ్యాపకముగల నార్తాపత్రిక.
భూలోక వార్తలను న్యవహారములను చెల్లిన
కొనుట కిది తగిన పత్రిక.
దినపత్రిక యొక్కరలేని వారలకు వారపత్రిక
సంపాదకు చుండును
ఆంధ్రపత్రిక జహంగీరువీధి మదరాసు.

మోహినీ తైలము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి తెల 0-12-0 లు.

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెదడుకు చలువజేయును.
కండ్లకు చలువజేయును.
వెండ్రుకలు పెరుగును.
వెండ్రుకలు రాలకుండును.
వెండ్రుకలు నునుపుదేరును.
మనోహరముగా నుండును.
నువాసన గలిగి యుండును.
వేలకు వేలు
సీసాలు విక్రయము.
తప్పకకొనుట యుక్తము

ఇది మనోహరమము జేయు విద్యార్థులు,
స్త్రీదళులు, ఉద్యోగిగ్రస్తులు మొదలగు వారికి నుభినిద్ర,
నిశ్రాంతి నిచ్చును. సుందరుల మోహలావణ్యము
లకు ప్రాపగు కురులను మనోహరముగ బెంచి కాపా
డును. ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు.
అమృతాంజనము డిప్చీ, 108, ఫ్రేరికోడ్డు బొంబాయి.
9, జహంగీరు వీధి, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,
సర్వేచార్య గ్రంథమాల.

మయునకు సిద్ధముగనుండు గ్రంథములు.

భూధనవిద్యము:—సకలరోగములను గుర్తించుటకు
లకు మిగుల నుపయుక్తముగ గ్రంథము. తెల 3-0-0
2. పథ్యాపథ్యము:—ప్రతిరోగమునకును పథ్యములను
ములును అగు వస్తువులను బోధించును.

తెల చందాదారులకు 0-12-0 ఇతరులకు 1-0-0

3. ఆయుర్వేద పరిభాష:—మందుల జేయుటకును
లోగల వస్తువుల భేదములను చెల్లెడికొనుటకును వాని
కల నిర్ణయించుటకును ఉపయోగించు నిట్టిగ్రంథ మిది
లేదు. తెల చందాదారులకు 1-2-0 ఇతరులకు 1-8-0

4. అగస్త్యవైద్యము:—దక్షిణదేశపు వైద్యసాంప్ర
ములను చెలుపును. తెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

5. వైశికర్మ:—పిచికారిజేయు విధమును దీనివలన
పుష్కలములను తెలుపును. చందాదారులకు 0-3-0 ఇతరులకు 0-4-0

6. శల్యతంత్రము:—దానినభ్యసించుక్రమము, శస్త్ర
కితానీ స్వరూపము, మొదలగు వానిని చెలుపును.
చందాదారులకు 0-3-0 ఇతరులకు 0-4-0

7. ఆయుర్వేదము:—ఆయుర్వేదముయొక్క స్రావీనత
తలి భేదములు, మొదలగు వానిని విపులముగ చెలుపును.
తెల చందాదారులకు 0-3-0 ఇతరులకు 0-4-0

N. B. మగ్రంథమాలలో ముద్రితము లైనట్టియు
బోధాత్మకము, గ్రంథముల నన్నిటిని కొనువారు చందా
దారులుగా నెంచబడుదురు. అట్టివారు దరఖాస్తుతో 0-2-0
గ్రహించును. లేదా, వి. పి. తో కనూలుచేయబడును.

యొకింగ్ పోస్టేజీకర్చులు కొనువారే భరించవలయును.

చెగ వైద్యరత్న డి. గోపాలాచార్యులు,
దాశ్రమం. జార్జిటౌన్, మదరాస్.

కండ్లకు చలువజేయును.
మెదడుకు బలమిచ్చును.
ఎంధవేడిమి చెలియకుండుట
కుపాయ మేమి.

అమృతాంజలక తైలము.

ఇది యేమి జేయగలదు.

తలపోట్లను, తలనొప్పులను, మెదడునందలి
వేడిమిని, అన్ని విధములగు తలనొప్పులను, నిజముగ
అనేకులకు మాన్పినది. విద్యార్థులకు యోచనా
పరులకు ప్రాణమిత్రము.

తెల బుడ్డి 1-కి రు. 0-12-0. బుడ్డి 12-కి రు. 8-0-0.

ప్యాకింగుపోస్టేజీ వేరు.

కోరువారికి క్యాటలాకు లుచితము.

వైద్యరత్న పండిత. డి. గోపాలాచార్యులు,

పి. వి. యస్., పి. యమ్. బి.,

ఆయుర్వేదాశ్రమం, మదరాస్.

అధికముగా కోరువారు సమీపముగ రైలు స్టేషన్
చెలుపవలెను.

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అప్రైడ్ సులు వగయిర
మార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడ
పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయువారు ఏదో
తేదిల పత్రికలుచేర లేదో వ్రాయనియెడల జవా
లొసంగుటకు ఏలులేదు. గాన పత్రిక గానితే
స్వప్రముగా వ్రాయవలయును.

తాము దినపత్రిక చందాదారులలో, వార
చందాదారులలో వాసినయెడల చాలస
నుండుటయేగాక వారికి జవాబులు తగ
బడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రిక
పించిన పేరును నెంబరుతోగూ
యెడల మాకు పని అతిసుల
చేయుటకు వేడబడుచున్నా

కొందఱు విలేఖరులుకా

లును జిలుగ

ప్రక్కలు

కష్టముగ

ముగా

దుర్గుగా

సతి

గృహపదవిహీన

ఒకానొక

మేహధ్వ

ఈ మాత్ర

ప్రణములు, చెల్లికు

వ్యాధులు ధాతున

హీనత మొదలగునవి

సంభోగమును కల

దేహపుష్టి

దేహముచిక్కిపోవుటయు

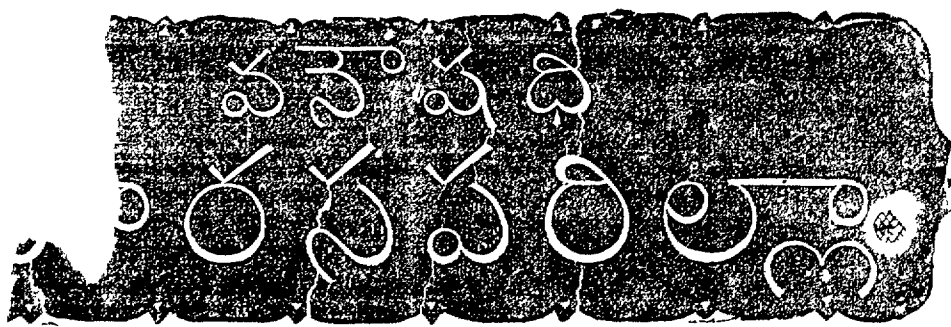
ద్యము, నరములబహిష్క

శక్తి, నరములపుష్టి, రక్త

విద్యార్థులకు, స్త్రీదళులు =

క్రయం రు. 2-0-0.

మావిలాసము. హళిపు

హమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును.
, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన
ను. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును
) వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు
కనే శరీరము బాగుపడును.
సీసా వెల రూ. 1-4-0.

బి. సావంత్, ౧౪౪, ఫనసవాడి, నం. ౨, బొంబాయి

B. SAVANT, No 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

1914 న జూన్ నెల 19 వ తేది

రానున్న వి.

ఈ తేవలలో కొంచెము మార్పుండును.

1914 సం॥ జూన్ నెల 18 వ తేది

ప్రదేశములు.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఇండియా కార్యదర్శిగారికి, మద్రాసు శాసనసభ
శాసనసభకు చెందిన జుడిషియల్ యెక్స్ ప్లెయిన్ గా
గౌరవము దీనితోపాటుగా యూజీసీ
చేర్, పి. రాజగోపాలాచారిగారు సెల
వారితోపాటు.

కర్తరు సాలు కైదు నెలలకు తక్కువ కాకుండా జిల్లా యంత్రయు దిగుగవలెను. ఈ చొప్పున కలెక్టరు మొదలు క్రింది తాబే దారులవరకు నందరును గుడిగుడి కుంచము తిరుగుచుందురు గనుక, క్రింది యుక్త్యాగస్థులు లంచముల గొని యక్రమములను గావించినయెడల, వారిని వెంటనే విచారించి నివారించుటకు గొంతవరకు సాగకాతమున్నది. గవర్నమెంటువారి యితర డిపార్టుమెంటులలోపల దివిర్యూ డిపార్టుమెంటులో, డిపార్టు మెంటు అభిమానమునది కల. దోషిని రక్షించి కాసా దుద మను రహస్యసంకల్ప మెట్లు వెదకినను కావరాదు. దీని మూలమున న్యాయము తుదకు దొరకి రివిర్యూ డిపార్టుమెంటు వారి పాలనము రంజకమగును. కావున కలెక్టరునకు నీటి స్థాయి పెత్తిననుప్పగించి దానికి కలయు సహాయము నిచ్చుట యోచనీయము. ఎట్టి సహాయము నీయవలెను, దానివలన నెట్టి యభివృద్ధి చేకూరునను ప్రశ్నలు వెంటనే వనకు స్ఫురించు చున్నవి. దీని కొరకు నియమింపబడినట్టి వారు ఫార్మెస్టు డిపార్టుమెంటువారి వంటివారుగా నుండవలెను. ఫార్మెస్టు పరి పాలనా విషయముల నన్నిటిని, డిప్రీర్లు ఫార్మెస్టు ఆఫీసున కలెక్టరుని బాహ్యులలోని కేట్లు తెచ్చుచున్నాడో, అటులనే నీటి పంపకము సంబంధమున యాకత్తు విషయముల నొక ఆఫీసున కలెక్టరునకు దెల్పుచుండ వలయును. ఇర్రీగేషన్ పనుల వైదేన పెత్తనమున్న సుబ్డి విడినలు ఆఫీసులను పెంపకు డిప్రూటీ కలెక్టరులను పేరట రివిర్యూ డిపార్టుమెంటునకు బ్రాన్సును చేయవలెను. వారికి యింజనీరు యిలాకా పరిశ్రమయే గాక, డిప్రూటీ కలెక్టరు పనికి గావలయు పరీక్షలలో గూడ కృతార్థ ముఖ్యమని ని్యింపవలెను. అట్టిసమర్థతగలవారు ప్రప్ర మున దొరక కున్నను, అట్టి పరీక్షానిర్ణయము గావింప బడిన చో, నచిరకాలముననే దాని యందును కృతార్థులయినవారు బయలు చేరుదురు. అట్టివారు కృతసాయమునకు నీటిని పంచి నెట్టుకొనవలసిన భాగమునందు మాత్రము కలెక్టరునితో సుత్తర ప్రత్యుత్తరముల నుంపుచు, కాల్యలమరమ్మతు, సంరక్షణ, అభివృద్ధి మొదలగు వారినిగూర్చి యింజనీరింగు ఊర్వోగీయు లతో సంబంధము కల్గి యుందురు. జిల్లా పరిపాలన మందు మైనా డిప్రూటీ కలెక్టరు, జిల్లా కలెక్టరునకు దేఖయకుండ అక్క-వుం మెంటు నుండియోను పోటీను నూపరిం మెండెంలు ఇనస్పెర్లు నుండియోను, డిప్రీర్లు ఫార్మెస్టు ఆఫీసున కన్న స్పెర్లుయోను సరిగా నుత్తరప్రత్యుత్తరములను కొన్ని జేతల నడుపుదురు. నీందును కలెక్టరున కొకరీతి గాజేదారులే! ఈ కాలనస్పెర్లు ఆఫీసున కడప కర్నూలు కాలన స్పె

పెద్దరు వంటివారుగా నెప్పుడు తాలు
నాదిచ్చ నుంచబడకలెను. అప్పు డట్లో యే
లు దొడ్డికి మలుగును. ఇప్పుడు సిగంతు
పుదుచ్చు డి. పి. డొడ్డియు స్వల్ప యు
మై కు విప్పి చూడ నుచ్చును. విచార్య
'సున్నపురు అయిన నుండేవిజలు'
కుడుగ నుంచుటలక నాటా
యే డివిజలు అట్టి నున్నా
నిచ్చి ప్రశంసించుచు ను
కాగ ప్రదేశము
అలెని ము
గా రు
కప్పు

నాటికి గౌరవముగాదు. అంతటి కలువయధికారులకు చిర కాల సముదాహరించిన యపభ్రాంతి లెక్క వారంభించును. ఇట్టి యేర్పాట్లకలన నిష్పత్తి డి. ఎ. వల్లయు నబిదివిజనలు అట్టి సంస్థ షిగా విశిష్టపరిచి యుండను గనుక, వారి పరిమలుకు వారి సొంతిల కియ్యెడు క్యయమును స్వేచ్ఛలు రివిన్యూ అట్టి సంస్థ లకు గుర్తి వియోగింప నగును. ఒక జేకె నెక్కు క్యయం కియ్యెమయినను, దానికి సంకోచింప వచ్చు. ఏలయన, దాని మూలమున గొరితినమువారి భిన్న క్యక మా శాఖలలో లంచము నియంతుడ నెప్పుడును ప్రజాసౌక య్యము చేపూజేదను నవకీర్తి, క్రియాశూన్యముకీ ప్రతి యున్న డిపార్టుమెంటునకు మంచిపేరు కచ్చుటకు సేతు నగును. దీనిని పొందియొక నభవపుక్యయమునకు నెరుక కీయ గాదు. అందుకే నెప్పుడును గుండ నిరుతు వడలుట తోడనే ఇంచిన అట్టి సంస్థ ము కదలి పోవలెను. పంట కల్వలలోనికి దానిని ములింతుట, మామలకు తురలకు సర రిందులలోకి గుర్తి వ్యాపారములు స్వేచ్ఛలు రివిన్యూ అధి కారులకై వంపించెను. ఏలయియొక జైగా నమలులోనున్న డిపార్టుమెంటుకీ పక్షతి, యందకు గోర్తి వండియే. నెట్ల యన లెక్కయొక, కల్వల లెక్కయొక, పంటకల్వలెక్కయొక వేరేరి ఆయకట్టుతో. ఏకాలకు క్రిందకు మార్చినయెడల ధూయల చక్కిని తిడిసి పండునో ప్రతివారికి సమగ్రముగ దెలియును. ఉజ్జయింపుగా నిలగునంతల వాధారముగా గాని యింపిస్తూ కాలకులకు వడలకలిన రీతిని నిర్ణయించు చున్నారు. ఆ మేరకు వారు నెట్లకాలవలలో నిడిని నిర్ణయ యెడల, స్వేచ్ఛలు రివిన్యూ అట్టి సంస్థ పంటకల్వలకు కిల్లకా ల్యలకు దానిని కుంపడిని వడలి రయతుల కి నావశ్యకముగ రిపుకు గుర్తును. ఏకమును నివారించుటకుని నమృద్ధియు న్నది. కొంత శ్రమతోచ్చి నిడిననయి గురించిన కిష్కిర్లను నేర్చుక వరుక కి కల్వలలు మెరుక జిల్లాలకు నుని చేయడెదని వారి కా పరిభాషము నిష్పయోజన మగున యుక యావేషణమును కొందరు చెప్పిరి. స్వేచ్ఛలు రివిన్యూ అట్టి సంస్థ, పరిచించుటకు గోర్తించుటకు కల్వలలు ప్రత్యేకము శ్రమపడవలసిని వలెను. వారికిగల సహజబుద్ధి దికాయ వారికి ఏకాకాయగును. నెప్పుడు తన లా పొంద్యమును రివిన్యూ రివిన్యూలో జిరిగియక తావు నెరిగి మనలుచున్నారు. అటులనే ముడి. ఏ. వల్లయు నబిదివిజనలు అట్టి సంస్థలకు కల్వలల కేర్తికండికి వచ్చినప్పుడు, తామునే ర్చిన పరిభాషను హృద్ధము గావించి సమయానుకూలముగ నర్తించును. రుతుకు చెడిననుక, పంట యెండినను సక, నర్కారుకు రాడి ర్చినను సక, తమ డిపార్టుమెంటునకు నానిలో క్రిక్తిలేదనుకొనునది కాలమే యింపిస్తూ డిపార్టు మెంటు వారు నిర్ణయి భావముతో నుండుగాని వాధ్యత నిగ నిడిమట్టుట, ఆయగోర్తియులు రివిన్యూ డిపార్టు మెంటులో కలిగిరాగ ముననమట్టుట, చక్కి మారకుండట యసాధ్యము.

ఇట్లు చెప్పటవలన నీటి కేర్తమును రివిన్యూ డిపార్టు మెంటువారి కప్పుంచుట తోడనే లంచములు పురాణగాధల గురని ప్రవచనము. డిల్లీపత్రిక యున్నంతకాలము నీరు కొండెమున గొప్పగో మేతికు కొరుతునే యుండును. ఇన్నటి లంచములు హద్దువద్దలకు మారిపోవుటవలన పలుతా వుల యువలు భూమయమకపు నెప్పులో నిడించుకును యహాయుగోని కవులు వ్రాయించుకొనకతి పట్టికని, కేర్త నును మార్చుటవలన కొంత యశము చేర్చినను యాశల. ఆదికేర్త పక్షమున, ఉన్నచాపము కల్వలలుగా కి శత మయినాక గావగారు.

కేర్తమున రామచంద్రాపు సమయముగా రివిన్యూ నిడించుచి దొక రివిన్యూ వా. కేర్త యుత్తరమును డిల్లీకల్వల నిడి పంపక నెట్లు కేర్త పంపక మునో దని ఒకటి రెండు చక్కిలుల న్యూగ్రింకండింగు రివిన్యూన్నారు. ఆ గోర్తి మెంటు ఆర్డులలో చి వారి రివిన్యూలకు పంపువని యు. ఈ లోగమును శ్రీ గామచంద్రా కేర్తేర్త. ఆంధ్రసాహిత్య పరి

మత్సాంవత్సరి కోర్తనమున కాయన కాకినాడ వచ్చినప్పుడు గోదావరిజిల్లా సంఘమువారు లెంపగా, తాము కృష్ణాజిల్లా కల్వల గారితో దీనినిగురించి మాట్లాడుదుమనియు నీలగిరిలో జరుగబోవు శాసనవిద్యారాసభకు తామేగినపుడు ఇరిగేషన్, బాయింటు పెక్కిటరీ గారితో ప్రసంగించుమని చెప్పియున్నారు. హిందూపత్రికలో ప్రచురింపబడిన బాయింట్లకు మాత్రుకను గోదావరిజిల్లా సంఘమువారు మొదటిసర్కిలు న్యూపరిం కండింగుయింపిస్తూ గాగలకు తమయుత్తరముతోపంపి యింపలి విషయములకు గమనింపుడని కోరియున్నారు. క్యకసాయపు దినుసులలో నీరందక, చిక్కులుపడుచున్న రయతులు కేలి పోనులద్వారా తమ మొదలను యగ్నికూర్చివు యింపిస్తూనకు నయిడిజనలు అట్టి సంస్థలకు చెప్పకొనుట కధికారమునీయుడని, అట్లు నెలవిచ్చినందుకు కుల్కమును తగుమాత్రముగ విధింపుడని, అక్రమమును నివారించుక యధికారి గొరుతు స్వయముగా సకాలమున మాట్లాడుచున్నాడని తెలిసినప్పుడు కాలకు యెప్పుడు మెంటు వారు కి రివిన్యూ వ హింతు సాధ్యము కానేరదని జిల్లాసంఘమువారు తెలిపియున్నారు. మేకల 19 తేదిని జరిగిన శాసనవిద్యారాసభలో గోదావరియలగు శ్రీ పోలవరము జమిందారుగారు హిందూపత్రికలోని యుత్తర మునుగురించి దొకరసమువారిని ప్రస్తావించుచు, కృష్ణా గోదావరి కల్వలలతో సంప్రదించి రివిన్యూ పంపునల న్యూపరిం కండింగు యింపిస్తూ నాభాషింపుడని కోరియున్నారు. ఇంక నీరుల రివిన్యూ వచ్చినమేరకు నావశ్యకతనుబట్టి వానిని కల్వ లల రివిన్యూల నిమిత్తము తామే పంపుమను భావము లిం గవారును దొరతనమువారు చెప్పియున్నారు.

రివిన్యూ యుగోర్తియులకు డిల్లీభూములకు నీటి నిర్ణయము స్వార్థకత్తె ముండినపక్షమున రయతుక కిష్కిర్లకు ములు చాలకరకు రూపు మాయగలవను కమృక మున్నపక్ష మున డిల్లీ ప్రదేశములలోని రయతులు కను తమ తాలూకా, గ్రామసంఘముల ద్వారా దొరతనమువారికి విశేషతతో విన్న విందుకొనుట కిది తగిననయము. విషయము యొందయం దున్నది. జనాభిప్రాయము వారికి దెలియుట శ్రేయస్కరము. గోదావరిజిల్లా సంఘకర్తల లొకరు గోదావరిజిల్లా కల్వల గారితో దీనినిగుర్తి ప్రసంగించినప్పుడు మొత్తమువారి రివి న్యూవారికింద నుండునో యుచితముగ నుండునో యభిప్రాయ మెట్లు వినుచున్నాము. హానకేటలు మే. కాసిలు స్టాన్డు గారు గోదావరిజిల్లా కల్వల గుర్తుపుడు దీనికొకే ప్రయ త్నించి.

తెనాలి డి॥ నిమేధపు శిస్తులు.

[వైద్యభిల్ల లచ్చురసింహముగారు]

II
1905 వ సంవత్సరపు మద్రాసు శాసనమున యీ పంట కాలకులమీద ప్రయోగించుట సాధనాటిననమృదున్నారు. ఒక వేళ పంటకాలకుల లాక్రమణలరీతి యనుకొందము. కాని వీరిని నూతనాక్రమణలని కాని, 1905 వ సంవత్సరపు 3 వ సంధు మద్రాసు చట్టమేర్పడిన ఏడవ, ప్రవ్యుడినవని కాని చెప్పగల సాసాహసు లుండనితలంచెదను. ఈ కాల కల నెటింగియున్న గ్రామగోర్తిగ్గుల సయితము “ఫీ” ఫార ములలో నియ్యకపు గాతనపు కాలునలరీతి వ్రాయుచున్నారు. ఇట్టి వారికి చట్టమెట్లు వర్తించగలదు? కాంట్రీ మనప్రస్తు తాంత్రిమున కీచట్టము వర్తించగల సమర్థ యిందుగనవచ్చును. పోర్టుకీని, రయతులు మూడులగుటవలన, క్యకసాయము ముక్కులను చేరను 1821 వ ఫసలి మొదలుకొని సర్కారు వాక్రమముగ నీకాలలపై సంవత్సర సంస్కరగోర్తి క్యక్రి గాంచుచున్న అపరాధపు శిస్తుల విధించు చుండుటయు, రయతులు లోలోన గొరుతు నట్టి శిస్తుల కల్పించు చుండుటయుం చట్టించుచున్నది. విద్యా హినులకు నీ రుతులకు మార్గదగా మాట్లాడుట దెలియదు. ఒకయితునకొక మాట్లాడుచు నోటినుచెప్పగా వాయిదా నాట కాగయతు తా - కా కిచ్చి వచ్చుకు పోడై యెకకి గనుపడవలసినియు దెలియక వసారాలోకిరట్టుకొనియుండెడుట. గాల్లి 8 సంధి లయినను దినము దలచినవారుగాని పిలిచినవారుగాని లేకందున విసుగు చట్టి పోర్టును నీ రుతులవారు గారితో చెప్పకొన బోయి, “నా రెండు కండ్లలోకినుపంపనావు?” అనె నట. అంత నాయుగోర్తి కిచ్చుమగ్రహము కలిగి “ఫీ, 4, యీ గాడి దెరు కెటలు -ంటు” అనగా వెంటనే యిద్దరు వాచులారె మెదల జట్టి “ంటిరట! ఇట్లుకుట చేర, రయతు లధికారులు వేరనిన సింహస్వప్నముగ నెంచెదనటలో నాశ్వర్య మేము

న్నది? ఒకవేళ సభి కారి నుంచివాడయ్యెనేని కొండలు రయతు లాయనతో మాట్లాడ లేక తిట్టిబుట్టై చెప్పకొన విషయమును మాని ఆయనకు సహస్ర నామస్తోత్ర మొనర్చి యింటికేగు చును. వేయేల, వంగనోలులో జరిగిన మండలసభలో సర్కారు గోర్తిగ్గులు లేకున్నను, యీ పంట కాల కల విషయ ములో చెప్పకొనవలెనని వచ్చియున్న రయతులు వేదిక మీది కెక్కియు మాట్లాడలేక పోయిరి. ఇందుకు విద్యావహిత యే ముక్య కారణము.

ఇక “మాట్లాడ లేకున్న నట్టిలగాని అస్పృశ్యుగాని పంపరాదా?” యని అనవచ్చును. కాని విచారించిన యెడల నిదియు సులభము కాదు. విద్యావిహీనులట్టిల నటుల వాయగలరు? ఇందుకై వారిక “వై” వేటు” నొద్దకుగాని ప్లిదనునొద్దకుగాని వల్లి వారికి ప్రవ్యుచ్చి వాయింతుకొన వలయును. అట్టిట్టిలగాని అస్పృశ్యుగాని పంపనో సభికార్లు కోపగించి గాగ్రహవల వెంట వాయదాలనువేసి త్రిప్పెదరను భయమిరికి మెండు.

మతీయు 1821 వ ఫసలి మొదలుగ దెనాలితాలూకా లోని ప్రతిగామములో గామమునకు సుమారు 200 శ్రీ, ఫారముల చొప్పున ప్రతిసంవత్సరము తయారై అపరాధపు శిస్తుల విధించుచున్నవి. ‘ఫీ’ ఫారమునకొక అస్పృశ్య చొప్పున వాఖలకునో నాతాలూకాలోని 75 గామముల మొత్తమున సంవత్సరమునకు 15000 ల అస్పృశ్యులదాఖలగును. మీదు మిక్కి లి, కేపల్లె వాపట్ల తాలూకాలనుండియు నీ విధముగానే అస్పృశ్యుల దాఖలకునో గుంటూరుజిల్లా కల్వలగారు సంవత్సర మున కధము 50000 అస్పృశ్యుల విచారించవలసి యుండును. ఇందుకై ప్రత్యేకము కొంతమంది డిప్యూటీ కల్వలలను స గ్రామవారు నియమించవలసి వచ్చును. లేనియెడల జిల్లా కల్వలగారు రా అస్పృశ్యుల విచారించుకొన గుమాస్తాలు వ్రాసిన రెండుమాటల ననుసరించి ఫయసలు చేయవలసి యుండును.

ఇట్టి అపరాధపుశిస్తుల క్యకసాయకులకు నపసయతుగు నసంతుష్టి కలుగజేసినవలసి నిశ్చయము. గతసంవత్సర ములో ‘ల్యాండు సెస్సు’ను వృద్ధిచేయుటనుగొచ్చి యిచట జరిగిన సభలో నాటివిషయమును వడలి యీ అపరాధపు శిస్తులను గూర్చి వైతులు చుచ్చుటచనాగిరి. ప్రదేశాధికా రుల భయముచేతగాని. విద్యావిహీనతవలనగాని వైతులు అస్పృశ్యు చేసికొనకున్నను, వైతులసముదాయమునకు సంబం ధించిన విషయమగుటచే రివిన్యూబోధువారుకాని, గవర్న మెంటువారు కాని విచారించి న్యాయముచే రుదరను వైద్య ముతో రివిన్యూబోధువారి కట్టిలను, గవర్న మెంటు వారికి విజ్ఞాపనప్రములను వైతులు పంప సాగిరి; కాని, అట్టికి రు. 2-0-0 ల చిటికంటించలేదని రివిన్యూబోధువారును, కల్వ లల కట్టిలు చేసికొనవలసినదని గవర్న మెంటు వారును వానినివాదను చేసిరి. అట్టికి రు. 2-0-0 ల చొప్పున నంటించుట మతీయొక అపరాధపుశిస్తు అని వెఱచి పైరు అట్టిలను పంపుకొనుట మారిరి. కాని నీటి సమైగూర్చిన అట్టి లలక శిట్టంటించ నవసరములేనట్లు కోర్టుకీజులపై 19 వ కెక్కు 10 వ క్రాజునలన స్పష్టమగుచు కాని యీనూత్నము వైతులకు దెలియదు (చెన్నై త్రివియం వాంగ్మభాషలో ప్రకటితమగు దిన పత్రికలలో నందు ముఖ్యముగ 12-12-1913 తేదిగల “హిం దూ” పత్రికయందు 7-2-1914 తేదిగల “మద్రాసు స్టాం డర్డు” పత్రికయందు నీవిషయము పలుమారు చర్చింపబడినది.)

ఇక నీసందర్భమున ప్రభుత్వమువారి యుత్తరమును అభిప్రాయముల నొకటి యొచింతము.

ది 28-1-1914 తేదిన జరిగిన మద్రాసు చట్టవిద్యారాసభ లో గోదావరియలగు . గామయ్యంగారు మాకు సంవత్సర ములనుండి వైతులయొక్క అక్రమణలనున్న పోగంబోకప్రదే శములకు వైతులకు మంగారుచేసి చట్టాల నియమలసిగగా కోరిరి అందుకు గొరతనమువా గంగికరించలేదు. కాని దొర తనమువారి పక్షమున ప్రభుత్వగోర్తిమొసంగుచు గోదావరియలగు సర్కార్ అట్టింపజేదొరగా రిటుగుండా నుడివిరి. “ఒకప్రదే శమొకవైతులయొక్క అక్రమణలతోనే చాలా సంవత్సరము లున్నదనునాకవాట్టిప్రాయ విగతి ర్మొంబునంగలదు. అందుగ నొకప్రదేశ మొకవైతులయొక్క స్వాధీనములో ని సంవత్సరము లపై కాలముండుచున్నది.” ఇందలి తాత్పర్యమే? ఒకప్రదే శము ని సంవత్సరముల పైకాల మొకవైతు స్వాధీనములోనున్న యెడల నట్టిదాని నట్టివైతునకు మంగారుచేసి ప్లానియ్యకచ్చు నను సభిప్రాయము గవర్న మెంటువారు కున్నట్లు సూచనయగు చున్నది. కాని, పంటకాలన లాక్రమణలని చాలాకాలము నుండియు నావైతులస్వాధీనములో నుండుటచే వావైతులకు మంగారుచేసి ప్లానినీయబూడదా?

1821 ఫస్ట్ లో తెనాలి డిప్యూటీ కలెక్టరు గారితో నీ యాక్రమణలకు గూర్చి కొందఱు తులు మొదటే యిట్లుగా నీవంటకాలవలచే నాక్రమణచేసిన భూములయందు హక్కును కోరవలయునని యిట్లు కృత్యములు వాసి దాఖలుచేయవలెనని సహజభూమిలను విధించుట లేదని వారు తెలిపి చివ్విరి. అంతట కొంతమంది యెత్తుల ట్టి కరార్నామాలను వ్రాసి దాఖలుచేసిరి; కాని యెహేతువు వలననే సర్కారువారి కరార్నామాల సంగీకరించలేదు. ప్రభుత్వములో సర్కారువారి యంగీకార ప్రకారమీ పంట కాలవలు త్రవ్వబడి యున్నను, చిరకాల భుక్తమువలన గూడ నట్టికాలువ ప్రదేశములందు యెత్తులకు బూర్గుమగు హక్కుకలిగి యున్నను, సివిల్ కోర్టులలోని వ్యయప్రయాసలకు తోటచియు, దొరతనమువారిలో వ్యాజ్యమాడుట కష్టము లేకను, పంటకాలువల ప్రదేశములందు హక్కులేవునను తమ భూములకు నిరాటంకముగా నీరుపాటువలయునను నాశ చేత నట్టి కరార్నామాలను వ్రాయుటకు యెత్తులపక్షానిం; కాని, అదియు నిష్ఫలమయ్యెను.

ఈసంవత్సరము తెనాలి తాలుకా జమాబందీని గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరుగారి స్యయముగా జేసిరి. అట్టి యీ పంట కాలవల విషయములో యెత్తులు మొఱివడినాగిరి. కలెక్టరు గారు వీరిమొఱివల నాలించి దలచినచో నాయా గ్రామముల మనసలు కరణములను, ఆయాఖండముల రివిన్యూయిన్వెక్టరులను, మొదలగువారును హాజరుండిరి; కావలసిన రికార్డు కూడ హాజరుననున్నది. ఇట్టి సులభమౌగమున కలెక్టరుగారు వదలి అప్పట్ల చేసికొనిన యెచ్చెదమని తెలిపిచిరట! అప్పట్లవలన కాలహరణమేకాని వైకావ్రాసిన ప్రకారము ప్రయోజనములేదు.

ఈపంట కాలవల విషయములో మొదట దొరగారి జిల్లా కలెక్టరుగా నున్నపుడు 1-7-1911 తేదిగల గుంటూరు జిల్లా గజెట్ లో (విలేజీషీట్. 88 వ పేజీ) యాక్రింది విధముగ ప్రకటన చేయబడినది:-

“అందరి గ్రామస్థులకు - సర్కులరు.”

మీ గ్రామ డొంకలలో కాలవలపట్ల ఆక్రమణలను గురించి గుంటూరుజిల్లా కలెక్టరుగారు యాక్రింద ఉదహరించిన తిప్పిలు ప్రకారం పుత్తెరువులు జారీ చేయించినారు గనుక మీరు దానిని వాగాగమనీంచి, దీనిని గ్రామములో అందరికి తెలిపేటట్లుగా టుమటమా మాలముగా ప్రచురపర్చెడి.

మీ గ్రామ డొంకలలో నిలువుగా గాని అడ్డముగా గాని, శలవులేనిది, రహితులు క్రొత్తకాలువలను తియ్యకూడదు. కాలవలు ముఖ్యముగా ఆవసరమని తోచినప్పుడున్నూ, రహదారికి యిబ్బందిలేకుండా క్రొవ్వినప్పుడున్నూ, డివిజన్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు మంజూరు ఆదేశములయిచ్చెదరు. శలవులేనిది క్రొత్త కాలువలు డొంకలలో క్రొవ్వినయడల అధికముగా నిషేధపు శిస్తు కట్టబడును.

విస్తీర్ణమైన ఆయకట్టును పొరుదలచేసే పాతకాలవలకు, యిబ్బందికరమైన సప్లటికి నిషేధపు శిస్తు కట్టబడదు. ఈకాలవలు పుండుటకు వీలులేనప్పుడు, అవసరమైతే, ఆకు ప్రకారం, క్రొత్తభూములు తీసికొని లోకలోపండులో ఖర్చు కట్టి క్రొత్తకాలవలు త్రవ్వబడును. మరిన్ని దాఖలాగు చేయబడును.

శిస్తుగట్టిన భూములలో క్రొవ్వినట్లువంటిన్నీ, క్రొద్ది పరిమాణమును మాత్రమే, పొరుదలచేసే పాతకాలువలు, డొంకలకు అడ్డముగాతీసి, రహితులు వారిమీద, రహదారికి యిబ్బంది కలుగజగండా, అవసరమైతే, నాపరాళ్ళను వేసిన యెడల నాటిని విషయమై జోక్యము పుచ్చుకొనక పోవుటయే గాక, నిషేధపు శిస్తున్నూ కట్టబడును.

ఈకాలవలు, డొంకలలో నిలువుగా త్రవ్వబడి, రహితులు పొలములకు హద్దులలోకి ఎక్కువ కష్టములేకుండా, తీసికొనుటకు మొదటిసారి, 2000 శిస్తు కట్టబడును. పొలములలోనికి తీసికొనుటకు వీలువున్నయెడల, అధికనిషేధపు శిస్తు కట్టడము మూలముగా, డొంక ఆక్రమణలను తీసివేయించవలెను. ఇట్లువంటి కాలవలకు డొంకలు సామాన్యముగా, శిస్తుగట్టి పట్టాకు యివ్వబడవు. అయితే సక్రమంగా డొంకలు ఉపయోగము లేనప్పుడున్నూ కాలవలపట్ల యిబ్బంది లేనప్పుడున్నూ, శిస్తుగట్టి పట్టాకు యివ్వవలెను.

ఎల్. ఎల్. సునిహారావు, (ఆనివ్రాలు) రిహస్సీలుగారు”

ఈ సర్కులరును డిల్లీగజెట్ లో ప్రచురపరచినది అప్పటి తెనాలి తాలూకా డిహస్సీలుదారుగారు మ-రా-స్రీ, న్యాయతి షిక్కినరసింహారావు పంతులుగారు. అయితే యీ సర్కులరు గ్రామములలో వెల్లడియైనట్లు కనుపించదు; ఏల

యనగా, ఇట్టిసర్కులరును సంగతి గ్రామములలోని జనలకు బోధిగాకదెలియదు; గ్రామాధికారకై వా లెసునాయని సంబంధపరిచియున్నది. ఇయ్యది జిల్లా కలెక్టరుగారి యత్న ద్వారా ననుసరించి ప్రచురపరచబడినట్లు స్పష్టమగుచున్నది. దీనిని రద్దుపరచుటకు రివిన్యూభోధావారికి దప్ప నితరుల కధికారములేదు. మఱియు నిది యంతవరకును రద్దుపరచబడలేదు.

మఱియు నొక్కవిశేషము కద్దు. ఎద్దియన ఈ సర్కులరును ప్రచురపరచించిన న్యాయతి షిక్కినరసింహారావుపంతులు గారే దీనిని రద్దుచెవనింజెట్టి సారీ కాలవలపై నిషేధపు శిస్తు విధించిరి! ఇంతవఱకు వేదధికారము దీనిని బహుళుజించిట్లు కనుపించదు. ప్రస్తుతావరణ మీ సర్కులరును కేవలము విరుద్ధముగా నున్నందున యెత్తులందరికిని మితిలేని యన్యాయము సంభవించినదని యీ సర్కులరును జరివినవా రనకపోరు. ఈ సర్కులరును మఱుగుపఱచినవారె యట్టి అన్యాయము నకు కారకులు. కాబట్టి యిందుల జవాబుదారి యెవరు వహించవలయునో గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరుగారు నిర్ణయించెదరని నమ్ముచున్నాను.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్పత్రికలు.

ఈకాల 6 వ తేదీని ఒంగోలులో జరిగిన గుంటూరు మండల సంఘ సంస్కరణసభలో నర్నాపురము శ్రీ విద్యాభివృద్ధి సంఘమువారి పరీక్షలోను; విజ్ఞానచంద్రికా మండలి పరిషత్పత్రికలోను, జయమొందిన శ్రీలకు గవ్వ మెంటువారి పరీక్షలో గడతేనెవారిలో చాటుగ పరిగణింపజేసి, అట్టివారిని బోధనాపాఠశాలలో జేర్చుకొని ఉపాధ్యాయునిలగుగా తరఫీ యతుచేయుటకు దొరతనమువారిని ప్రార్థించుచు నొకతీర్మానము చేయబడినది. ఇదేవిధమున మూడునాల్గు సంవత్సరముల నుండియు, ఆంధ్ర మహిళాసభయందును తీర్మానము చేయబడుచున్నది. విజ్ఞానచంద్రికా మండలివారి కార్యనివేదనము నందీ పరీక్షల యుద్దేశము గూర్చి ముచ్చటించుచు, మండలిమాలమునను, నితరవిధములను దినదినాభివృద్ధి యగుచున్న ఆంధ్ర వాఙ్మయ పఠనమున వృద్ధిచేయు నుద్దేశముతో సాహిత్యము, చరిత్ర, శాస్త్రము అను వానిలో పరీక్ష లేర్పఱపబడినవని వివరించియున్నారు. ఈ యుద్దేశ మెంతయుఁ బ్రశంసనీయము. ఈ పరీక్షలు ప్రారంభమైనప్పటినుండియు, శ్రీలలోను పురుషులలోను కొంత యుత్సాహము బయలుదేరినది. గ్రంథపఠనము క్రమముగా వృద్ధియగుచున్నది. పరీక్షకు బోవు వారిలో శ్రీ లత్యున్నతస్థానము వహించుటయు గడు సంతోషముగ నున్నది. ఇట్టి సందర్భమున నీ పరీక్షల యుద్దేశములు గ్రంథవిన్యయ విధానము, మున్నగు సంతకము లొకంత చర్చించుట ప్రయోజకారిక నుండునని నమ్ముచున్నాను. ఈ పరీక్షలు ప్రజలయందు విద్యావ్యాపనము జూపించుచు తన్మూలమున మూఢ విశ్వాసములను, మూఢాచారములను వాపి మన దేశమునందున, మన సంప్రదాయములందును, నభిమానము పుట్టించి, అజ్ఞానమును వాపుటకే యైనచో. నీ పరీక్ష నియమములను, పద్ధతులను పూర్వముగా మార్చవలసియున్నది.

సాధారణముగా శ్రీయైనను, పురుషుడైనను, హృదయ మునికానము నొంది లోకజ్ఞానమును సంపాదించవలయునన్న ప్రపంచముయొక్క చరిత్రయంతయు పఠించుట యావశ్యకమై యైనను, అధ్యయన స్వదేశచరిత్రము వైసను బుల్లముగ బంపవలయును. భూగోళము లన్నిటియొక్క చరిత్ర గాతున్నను హిందూదేశపు భూగోళ శాస్త్రమువైసను జదివితీరవలయును. సృష్టిమహిమలు చెల్లెసికొనుటకై శారీరక, రహాయన, పద్యావిజ్ఞాన శాస్త్రములను తెలిసికొనవలయును. నక్షత్రములు వాయుమండలములగుర్చి, మార్గచిహ్న సత్ప్రతిములు గూర్చి వివరణాభిప్రాయములు ప్రచురియున్న మనదేశీయులు కౌగిలిమ శాస్త్రమును, భౌతికభూగోళమును విధాయకముగా గ్రహింపవలయును. లేచిన మొదలు ఆంగ్లగ్రంథములను నల్లంఘించు మనవారు ఆంగ్లశాస్త్రముకూడ బూర్ణముగా నభ్యసించవలయున్నది. ఇట్లు దేశచరిత్రము, భూగోళశాస్త్రము, భౌతిక భూగోళము, కౌగిలిమ శాస్త్రము, శారీరశాస్త్రము, ఆంగ్ల శాస్త్రము, రసవాద శాస్త్రము, పద్యావిజ్ఞాన శాస్త్రము, సత్త శాస్త్రము—మున్నగు శాస్త్రములలోనెల్ల బరిచి విచి గెలిగి యుండవలయును.

విశాఖండుమునందు నున్న విద్యాభ్యాసము చేయజాలని సామాన్యజనుల కట్లును బహుసులభముగా తెలియు విధమున దిద్దినిర్మితమైనది పండితు లీ శాస్త్రములంగ చిన్న చిన్న పాత్రములను రచించియున్నారు. ప్రతికలను ప్రక

టించుచున్నారు. చిత్రము ప్రదర్శనశాలల నేర్పఱచుచున్నారు. ప్రత్యేక రూపములతో నుపనాగము లియ్యబడుచున్నవి. కాని యిట్టి సౌకర్యములింకను మనదేశమునందు గల్గింపబడుటలేదు. అయినను, నీవిషయములందెల్ల గొంత ప్రారంభ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. విశాఖ ఖండము నందలి యుక్తముల మార్గముల నవలంబించుటకు మనకంకను గొంత కష్టపడవలెను, మనదేశమునందు స్థాపింపబడినట్టియు, స్థాపింపబడుచున్నట్టియు బాహ్యభివృద్ధి సంఘములయొక్కయు ముఖ్యముగా గావున సర్వ విశేషలింగము పంతుగారియొక్కయు ప్రయత్నములకు వందనములు. జన సామాన్యమునకు దగిన గ్రంథములు కొన్ని వెలువడినవి. వెలువడుచున్నవి.

విద్యాలయము లందుజేరి విద్యాభ్యాసము చేయజాలని శ్రీలేమి పురుషులేమి, సరియైనానము కలిగియుండవలయునన్న వైకావరించిన శాస్త్రము లన్నిటియందును గొంతజ్ఞానము సంపాదించక తప్పదు. ఇందు నిమిత్తమై విజ్ఞానచంద్రికా మండలి వలనను, నర్నాపురము శ్రీ విద్యాభివృద్ధి సంఘము వలనను, నేర్పఱచు బడిన పరీక్షలు ఆసంపూర్ణముగ నున్నవి. వీనిచే గలుగవలసిన ప్రయోజన మంతయు, గలుగుటలేదు. గణితశాస్త్రము పూర్తిగ వదలి వేయబడినది. వచన లేఖనము మాటయే యుండలేదు. విజ్ఞానచంద్రికా మండలి పరీక్షలు కొంతవ్యాప్తిని సంపాదించినవి. దొరతనమువారి నివసీతులకుగొంత కలువకూడ సంపదయినని కోరుచున్నాము. ఇట్టిస్థితియందు ప్రస్తుతపరీక్షాధానమును, గ్రంథ విన్యయ పద్ధతులను మార్చుట ముఖ్యముగ గవ్వట్లుచున్నది. ఈపరీక్షలు ప్రారంభమై నాల్గుసంవత్సరములు కావచ్చుచున్నను, చరిత్రవిషయమున వారిహిందూమహాయుగమును, మహామృదీయయుగమును చాటి యావలకుబోయి యుండలేదు. ఆంగ్లశాస్త్రమును వదలి అందలి భాగములగు జ్యోతిషము, కలరా మున్నగు వానిని నిర్ణయించుటయొక్క యుపయోగము కనుపడదు. ఈ పరీక్షకు నిర్ణయింపదగిన పుస్తకములు లేనిచో అదికొంత కారణముగ నైననుండును. హిందూదేశముయొక్క చరిత్రయంతయు లభించుచున్నది. ప్రపంచముయొక్క భూగోళ శాస్త్రమంతయు లభించుచున్నది. ఆత్యుత్తమమగు వాగ్గ్యశాస్త్రము రచింపబడియున్నది. శారీర శాస్త్రము జ్యోతిశాస్త్రము లేకపోలేదు. ఈగ్రంథము లన్నిటిని వదిలివేయుటకు సరియైన కారణములేదు.

వృత్తాంతములు

ప్రత్యేకము వ్యవసాయవిద్య నేర్పటకై సౌకర్యములు చేయువిషయము ప్రస్తుతము ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచే యోచింపబడుచున్నది.

మానసియులగు ప్రతుల చంద్రచట్ట గారు పంజాబు హిందూసభ కన్యకులు. ఈసభవారు జిట్టివాయందలి డొమినియను గవర్న మెంటు మంత్రిగాం శీక్రిందినమాచారము పంపిరి:- ‘కమగాటూమారు’ స్త్రీమరుమిదప్రయోజనముచేసి వచ్చిన ఆరువందల హిందువులు దేశములో ప్రవేశించకుండు నిరాకరించినందున పంజాబు హిందూసభవారు తమ యసమృతమును దృఢముగ తెలియజేయు చున్నారు.

ప్రాముఖ్యముగల కొందరు భారతీయుల కోరిక మీద పిల్లల చదువుకొర కెక్కువజీతము లియ్యగలవారి జిడ్డలకై ఆంగ్లేయ పరికు పాఠశాలల పదతుల కనుసరించి ఆంగ్లేయ పాఠ్యాధ్యయలతో బంగాళము సంపాదక సాహిత్య నెలకొల్పు నిమిత్తము బంగాళా దొరతనము ఇండియా ప్రభుత్వమునకు సలహానిచ్చిరని పయోనీరు పత్రికకు తెలియుచున్నది.

హిందూ దేశమునందు జూను 13 వ తేదీనో సంతమొందిన వారమున 1473 మందికి నాబ్బులకోగము తగిలి 1310 మంది మృతినిొందిరి. బొంబయిలో 108 మంది, చెన్నై పురిలో 2, బంగాళములో 17, బీహారు, ఒరిస్సాలో 116, సంయుక్త రాష్ట్రములలో 166, గంజాములో 867, బెంగాల్ లో 63, మయనూరులో 11 గురుకు చనిపోయిరి.

రావులపండితో ప్రసిద్ధి కెక్కువ గ్రంథ నిర్మాణకుడు మోటారుగ్రంథమున్నగువాని వ్యాపారమున కధికారియనగు ఎవాన్న అనువారు ద్వేషమునతో కొందరు సభ్యుల మెంటు నాకరులు ప్రాసిక్యూషను చేసినందునకై సభ్యులు క్రింది లక్షన్నగ రూప్యములకు హిందూదేశ వ్యవసారికాద నొక దావా చేసిరి. రావులపండి శీర్షి. శ్యామలరావునకు కేసు తీసికొని రావడినది. ఇదే పంజాబులోని

పంజాబునందలి కెకండక్ ప్రైయ్ వ్రాయబడినది. వీరిది కొను పది సంవత్సరములకును, చానికి సభ్యులలో నొకరు నుండు చాల్లయొక్క స్వీడూ పరీక్షకు పాల్గొనవలెనని నిబంధన బడినదని నిబిలు, మిలిటరీ కాలెగరి నింక కెకండక్ గ్రంథములు మలేరియా బురువునకు ముంగ్యోధ్యమని విషయములగు యము నీపరీక్ష జరుపబడుచు. ఆస్పత్రిలు వ్రాసిం. అందలి కాలదర్శక నుండిన పాతకాంపమును చున్నది. సత వహించిన ఈపత్రికపలయొక్క నాల్గు సంవత్సరములకు వైగా ముఖము.

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆనందనామ సం॥ జ్యేష్ఠ బిదిం
శుక్రవారము.

మన హైన్యము

వీరము బిస్మిల్ రాజ్యాంగ కార్యనిర్వాహకసభలో మొక్కరగు ఇ. ఎ. గేయిటూగారు కడచిననెల 21 వ తేది ఇంగ్లండులో మనజనాభాను గురించియొక యుపన్యాస మిచ్చిరి. అందు మనము గనునింపదగిన విశేషము లనేకములు గలవు. వంగదేశమున జనసాధార యంత్రాళాలు తేయాకుతోటలు నేలబొగ్గుగనలు అభివృద్ధియగుటచే నిరువదిలక్షలవరకు యితర ప్రాంతములనుండియాసిమకు నలస పోవు వారైనారు. సంయుక్త పరిగణాలు 8 లక్షల వరకు భోజనార్థము బయట కడిపినది. ఆసాములో 6 వ వాతును బర్మాలో 20 వ వాతును బయటివారే. బర్మాలోని జనులలో 2, 50,000 మనరాజధాని వారు. 1, 25, 000 తూర్పు బంగాళము వారు. ఆసాములో వ్యవసాయమును బర్మాలో వ్యాపారమును నిజమల నాకొనించినవి. కలకత్తా బొంబాయిలలో ముచ్చాతికనంత బయటి జనమే. ఇక మనదేశమునుండి విదేశములకు నలస పోయిన వారు రిమార్మి పదిలక్షలున్నారు. ఇందులో సగముసింహాళమున, ఐదవవంతు పినాంగు, సింగపూరు మలాకాలలో 85, 000 దక్షిణాఫ్రికాలో, 60, 000 బ్రిటిషు గ్వయానాలో, 50, 000 ట్రినిడాడులో 36, 000 మొరిషసులో నున్నారు. ఈకడపటి దీవికి మనవారనేక సంవత్సరములుగ నలస పోవుచునే యుండువలన నచ్చటి ప్రజలలో ముగ్గురలో నిద్దరవంతున హైందవజులున్నారు. ఇట్లువలసపోయిన వారందరును కొంచెమిచ్చు మించు జీవనమును వెలకుకొనుచునే పోయినారు. సిరిలో ననేకులుపడుపట్లు మాచడు నరు లెఱుంగుదురు. కావున వీరనాథారమున కలు మన జనులును కడలిక బాగుగ జూపగలవారే యని సిహాంతమగు చున్నది. పశ్చిమలు నెల కొల్పి పని వారి నాకొనిచు వారులేక మనము దుర్బియంగు పడియున్నా మనుటకు మనదేశము నుండిపోయి కూలివారు పనిచేసిన ప్రాంతములు బాగు పడుటయును మనదేశమున ప్రకృతి యెన్ని నాధనములను సేరించివెట్టినను మనమధోగతి నుండుటయును దౌర్భాగములు. గేయిటూగారి వ్యాసమునకే మన పరిశ్రమల చరిత్రకొంత చెప్పబడినది. వ్యవసాయము, కుమ్మరము, మేకరపని, మున్నగు 26 విస్తృత పురాతన పరిశ్రమలయందు మన దేశమునందలి జనులలో నూటికి 90 గురు మగ్నులైయున్నారు. ఇరువదిమందికి తక్కువలేక పనిచేయు పరిశ్రామికాలయములు మనదేశమున కంతటికిని 7113 గలవు. వీరిలో రెండుకోట్ల పదిలక్షల జనము పనిచేయు నున్నారు. వీరిలో 704,000 తేయాకు తోటలలో 143,000 నేలబొగ్గు గనులలోను, 29,000 బంబులలోను, 307,000 దూది యంత్రశాలల 90 ఇతర యంత్రశాలలలోను నున్నారు. యిలోని దూదియంత్రశాలలు తప్ప వ్యాపారములన్నియు వైరోపియను వైరోపియనుల యాజమాన్యము లోని వారికి చెందుచున్నది. మనదేశమున నూటికి 10 వ వాడు విశేషముగా నున్న గు పనులవలనను అనగా సాధారణ

మగు రంపము తోతకోయుట కమ్మి కాచివెట్టుట మున్నగు పనులవలనను, ఇద్దరు నస్తువుల చేరవేయుటవలనను, అగ్గురు వ్యాపారమువలనను, అన్యగా సామాన్యముగా దలాలివలనను, తొమ్మిదగు రన్ని యితరవిధములను బ్రతుకుచున్నారు. దీని నింగ్లాండులో బోల్పిచూతము. అచ్చట పరిశ్రమలవలన నిచ్చటి యెగురెల్లును వ్యాపారమువలన నిచ్చటి మూడురెల్లును జీవించుచున్నారు. వ్యవసాయము వలన నిచ్చటి కేటులో తొమ్మిదవ వంతు మాత్రమే కానగును. కాని పరిశ్రమ, వ్యాపారము మున్నగు పదసామ్యముమాత్రముచే తారతమ్యము బూర్జిగ తెలియజేరదు. అచ్చటి పరిశ్రమ, అచ్చటి వ్యాపారము, అచ్చటి వ్యవసాయము ఇచ్చటివలె కూలిమాత్రము గావనట జ్ఞానకముంచుకొనిన మన హైన్యము తేటపడుచున్నది. ఈ హైన్యమునకు కారణము మనవారు పనిచేయరందమా. మగవారిలో మూట రెండవ వంతును స్త్రీలలో మూట మొకవంతును పనిచేసి బ్రతుకువారని లెక్కలు చెప్పుచున్నవి. వర్తములు మతములు కారణములగా దమా, క్రమక్రమముగా స్థానము, వృత్తి అభ్యాసములనుబట్టి, ఇవి కంటికి కనుపడనిరీతి మారిపోవుచున్నవని గేయిటూగారు చెప్పుచున్నారు. అరసి చూడ మనదేశము నావరించియుండు సజ్జానమును మన విద్యావంతుల యుదాసీనత్వమును మన హైన్యములకు గారణములని ఎటు తిరిగినను స్పష్టమగుచున్నది. అట్లుగుటచే దినదినమును విద్యావంతులపై భరుకెక్కిపోవుచున్నది. సమయము వృధ పోనక ముందుపడి పనిచేసి తమ ధర్మము తీర్చుకొనుటకు వీరు సిద్ధమైనగాని ఫలము సమకూరజాలదు. ఇచ్చటి కేదో కొంతపని జరుగుచున్నదనుమాట నిజమే కాని పైన సమూదయిన యాకెలు, ఇంక నెంత పనికలదో తెలుపుచుచేయుచున్నవి. అవి మన ముఖముపై విసరుచుండు ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమొసంగిననే మనము మనుష్యులు కాకము. ముక్తియనిన నప్పుడే ముక్తిగాని యంతవరకును గాదు.

మనరాజధానిలో మూడు పిచ్చి ఆసుపత్రులు కలవు. ఈనగరమున నొక్కటి, విశాఖపట్టణమున రెండవది, మలయాళ భాగమునందలి కల్లికోటలో మూడవది. ఈమూడు ఆసుపత్రులలోను పని పెరుగుచున్నదని వినుటకు చింతిలుచున్నాము కడచిన సంవత్సర మీ యాసుపత్రులలో జేర్చుకొనబడిన వారిసంఖ్య 293. ప్రతిదినము ఆసుపత్రులకు వచ్చిన వారిసంఖ్య సగటున దినమునకు 582 రు పురుషులు 205 గురు స్త్రీలు. ఆస్పత్రిలో కాలుయెయండిన వారి వైద్యకసంఖ్య 83 గురు పురుషులు, 31 గురు స్త్రీలు. మద్రాసు ఆసుపత్రిలో క్రొత్తగ వచ్చిన వారిని పదిదినములు పరీక్షించుటచేతను పిచ్చి యున్నను లేకున్నను బలహీనత్వముగలవాని నడేరితిని పరీక్షించుటచేతను జీర్ణకోశవ్యాధుల వారిని ఆసుపత్రిలో చేర్చుకొనుటచేతను కొంద రతి బలహీనులను సంవత్సరకాల ముంచుకొనుటచేతను సాఖ్య హెచ్చిపోయినదని ఆ యాసుపత్రి యధికారిగారు సమాధానము వోయుచున్నారు. మూడు ఆసుపత్రులనుండియు రోగముకుదిరియో మరియే విధముగానో బయటికిపోయినవారి సంఖ్య 145 (నూటికి 13.45). మృతినొందినవారి సంఖ్య 113. (నూటికి 10.48) ఈ చావురేటు మిక్కిలి యెక్కువ యని యంద రొప్పుకొని తీరవలసినదే. అందుచేతనే మద్రాసు ఆసుపత్రిలో నొకవిధ మగు శీతభేది కలిగినదనియు దాని విషయమున విచారణ జరుగుచున్నదనియు ఫలములు రానుండు రిపోర్టులో నమూనాగననియు తెలుపబడియున్నది. ఈ వ్యాధి బారికి పడినవారిసంఖ్య 36 తీసివేసినను నింకను చావురేటు ఎక్కువగానే యుండును. కావునప్రభు

త్వమువారు గమనింతు రని నమ్ముచున్నాము. అంతెలను పరీక్షింపగా నీరూసుపత్రుల లోనికి జేర్చుకొనబడిన 195 గురులో 37 గురు యూరోపియనులు, యూరేషియనులును 109 గురు, హిందువులును 15 గురు, మహమ్మదీయులును క్రైస్తవులు 14 గురును, ఇతరులు 20 గురును నున్నట్లు తేలుచున్నది. ఇందు 39 గురు స్త్రీలు. వృత్తులనుబట్టి చూడ ముఖ్యముగా వంటవారు మున్నగు సేవకులలో 24 గురు, తిరుగుచు వర్తకము చేసి కొనువారిలో 6 గురు, పోలీసువారిలో 13 గురు, కానవచ్చు చున్నారు. కారణముల నరయ సారాయము మున, గు త్రాగుడు కారణముగా పిచ్చి యాసుపత్రి చేరిన వారు 30 గురు. గంజా కారణముగా గలవారు 18 గురు. నల్ల చుర్రు వారు 4 గురు. ఈసంఖ్యలైనను త్రాగుడున కలవాటు పడుచుండువారిని మత్తుపదార్థముల గొన నుంకించు చుండువారిని కడప జేర్చునా.

కొందరుపోలీసు ఉద్యోగస్థుల దౌర్జన్యమును దానిఫలమును మాతంత్రీవాద్యలలో మరియొక చోట ప్రచురించితిమి. హిరాషమారను నత డారు సంవత్సరములు ట్రినిడాడునకు వలసబోయి రు. 400 లు కష్టపడిచేర్చుకొని భార్యతోకూడ ఇటావాకు ఇలువచ్చి చేరెను. దీనిని కనిపెట్టి మహమ్మదు జాఫర్ఖాన్ అనుపోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరును అతనికి సహాయకులైన యొకకానిపేబిలు, ఒకచౌకీదారు మరియొకడుచేరి హిరాషమా రెంత మొత్త వెట్టుకొనినను వీరక దొంగిలిచిగొని తెచ్చినాడని విషయంబు వానితన్ని పైక మూడ బెరికిగొని వానిని వాని భార్యను అత్తను చేరయందుంచిరి. వాడొక్క మరి 20 రూపాయలు లంచమిచ్చి తప్పించుకొని కలకత్తాకుబోయి వలసపోవు వారలకును వచ్చువారలకును సంరక్షకుడగు నధికారికి సంగతుల తెలియజేసెను. ఆత డొకడుండుటచే నీ విషయము కలెక్టరువారి ద్వారా విచారణకువచ్చినది. జడ్జిగారు సబ్ ఇన్స్పెక్టరుగారికి ఐదవసంవత్సరముల కఠినశిక్షయు రు. 200 లు జరిమానాయును తక్కిన వారికి ఐగుసంవత్సరముల కఠినశిక్షయు రు. 50 ల వంతున జరిమానాయును విధించిరి. శిక్ష తీరి యెక్కువయేమోయను దయాపరత్వము నరులకు మొదట జన్మించవచ్చునుగాని కొందరు పోలీసువారు చేయుదౌర్జన్యములను తలచుకొని నష్టము మాత్రము, బయల్పడు నేదో యొక యిట్టి కేసున నింతకానినగుపడుట, నేరములాపుట కవసరమని యంగీకరింపవలసి వచ్చుచున్నది.

ఇంగ్లాండునుండి వెలువడి యొక క్రమములేక యేరేవున నే బరువునొరికిన నాబరువుకొని ప్రయాణముచేయు స్త్రీ మగ్గు కొన్నికలవు. వారిలోని పని వారు జీతములు సాచ్చుచేయవలసినదని సమ్మె కట్టియున్నారు. దీనివలన నేకువందల స్త్రీ మగ్గు నిలిచి పోవుననియు ఒకవేళ సరకులరాకపోకలు నిరోధ ముందినను నందవచ్చుననియు నిశ్చితిదినము రూటరు తంత్రీవార్త మూలమున డెలివెను. బొంబాయిలో నభిప్రాయము భిన్న మయియున్నది. అచ్చటివ్యాపార నాయకులకు నింగ్లాండునుండి సహూచారములు రాలేదనియు సమ్మె ఇంగ్లాండున పశ్చిమభాగమున లేదనియు నందుచే బొంబాయి వ్యాపార మేమాత్రమును చేదగదనియు వీరి యభిప్రాయము. కలకత్తాకు కొంత యనానుకూలము కలుగవచ్చునట ఒక్కవారమునకు పై బడినట్లైన బొంబాయికి కూడ నష్టముకలుగునట. కరాచిరేవులో పంజాబునుండి ఎగుమతికై వచ్చు గోధును విశేష ముండగలదు. ఈ సమ్మె బహుకాలము జరిగినయెడల జూలై ఆగస్టు మాసములలో చెప్పురాని నష్టము కలుగునను భయమున్నది.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు.

టర్కీ-ఇటలీ వ్యవహారములు.

లండను, జూన్ 19:— యూరోపు రాష్ట్రాధిపతుల సహాయములన టర్కీదేశములో నున్న గ్రీకులస్థితి క్రమముగ బాగుపడుచున్నది. ఏవిధముననైన మిస్సెలినే, కియాసు అను రాష్ట్రములను తిరిగి తనఆధికారము క్రిందికి తీరలేనని టర్కీ దొరతనమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. కనుకనే సముద్ర తీరములనున్న గ్రీకులను కావలెనని వెళ్ళగొట్టుచున్నారు.

టర్కీ-వారికి బాధ.

120000 బిన్నుల బాధగను, సరకులను, జనులను, జేర వేయుటకువలెనను 5 స్త్రీమరులను కొనుట టర్కీప్రభుత్వము నావికాధికారులు కొందరు ఇంగ్లాండుదేశమునకు వచ్చినారు.

పాన్ మెంటు జవాబు.

టర్కీ దొరతనమువారు గ్రీకు దొరతనమువారికి పంపుచున్న జవాబు ప్రకారమునకు పాన్ మెంటులో చదువ బడినది. ఈప్రకారముయొక్క దోరణి సంధిచేసికొనునట్లున్నది.

జర్మనీవారి అభిప్రాయము.

ఆసియా మైనరులో నివసించుచున్న గ్రీకుల కష్టనిష్ఠురములను. కాస్తాంటిన్లోపిలు నగరములో నున్న విదేశముల రాయభారులు విచారింపిన బాగుండు నని టర్కీ పాన్ మెంటువారు సలహా యిచ్చినారు. ఈసలహా బాగుగ నున్నదని జర్మనీ దొరతనమువారు తెలిపినారు.

ఎంప్రెస్ ఆఫ్ ఇంగ్లాండు స్త్రీమరు విచారణ

క్యాటెక్సు, జూన్ 19:— స్ట్రీక్ స్టాడుస్త్రీమరు నౌకరును క్రాసుపరీక్షచేయగా ఇట్లు చెప్పినాడు:— సముద్రములో త్రోవనే స్త్రీమరును నడుపుటకు హుక్-గలదని తలచినాను. మంచుతో ఆకరించుకొని యున్న స్త్రీమరును అంతకుముందుకు నడుపుచున్న వడితోనే, నడుపవచ్చును. మంచులో సాధారణముగ వడితో నడుపవచ్చును. మంచులోనుండి ఎంప్రెస్ స్త్రీమరు వచ్చునంతకు అపాయముకలుగునని నేను తలచలేదు. ఎంప్రెస్ స్త్రీమరు రగపడునప్పటికి మాస్ట్రీమరును తప్పించుటకు వీలులేకపోయాను.

పిమ్మట కత్తెను ఆండరుసన్ ఇట్లు చెప్పెను:— రెండు స్త్రీమరులను కొట్టికొనినప్పుడు తగిలినదెట్లు విహ్వల్యము. దెబ్బ తగిలిననంటనే ఎంప్రెస్ స్త్రీమరు మంచులో మాయమై పోయినది. ఎంప్రెస్ మరొకరికలిగినదని నాకు తెలియదు. స్త్రీమరులు ఏమే ముఖముగ నడచుచున్నది. ఎంతవడిగా నడచుచున్నవను విషయములో నే నొకవిధముగాను, ఎంప్రెస్ స్త్రీమరు కత్తెను కెండాలు ఒక విధముగాను చెప్పినాము. ఈఅభిప్రాయ జేదమును గూర్చి నేనేమియు తెలియజెప్ప నాలను.

టర్కీ, గ్రీసు.

టర్కీ-పార్లమెంటువారి నితలాటకము.

టర్కీ-వారు గ్రీకువారికి వ్రాసినజాబు స్నేహమును వెల్లడించుచున్నది. కాని ఈక్రిందివిషయములు కూడగలవు. మేసిడోనియావారి గ్రీకులు హింసించినందున రెండువేల మంది పారిపోయి ఆసియామైనరు చేరినారు. వీరు ఆసియామైనరులో ప్రవేశించుటవలన అక్కడున్న ప్రజలకు కలవరము కలిగినది. ఆసియామైనరులో శాంతియు స్థాపించుటకు అనలంభించిన మార్గములు ఈజాబులో వ్రాయబడియున్నవి. గ్రీకులు మేసిడోనియాలో శాంతియు స్థాపించుటకు ప్రయత్నింతురనితలచుచున్నామనియు గలదు. ఇదివరకు ఆసియామైనరునుండి టర్కీ-వారి వాగ్దేవులు పడలేక గ్రీకుజేరిన గ్రీకులను తిరిగి వారి నివాసస్థానములకు రాయబరలనికదని గ్రీకుప్రభుత్వము భావన కోరియున్నాడు. దీనికి ముప్పును జవాబులేదు.

స్త్రీమరులు ఒకదాని కొకటి కొట్టుకొనుట.

లండను జూన్ 19:— కెయిజరువీల్ హెలింస్ట్రీమరు, ఇన్స్పెక్టరువీల్మరు ఒకదానికొకటి కొట్టుకొనినదని నిన్ను తెలిపితిమిగదా! ఇన్స్పెక్టరు సౌతాంప్టనుచేరినది. సౌతాంప్టను చేరునప్పటికేమునిగిపోవుటకు సిద్ధముగనున్నది. కెయిజరువీల్ హెలింస్ట్రీమరులోని ప్రయాణికు లిట్లు చెప్పెనున్నారు. ఈ స్త్రీమరు ఉద్యోగులు చుట్టూనిట్రిప్పి స్త్రీమరును నడపవలసి వచ్చినది. ప్రాణాపాయము కలుగునని భయపడుచున్న ప్రయాణికులకు ధైర్యము చెప్పవలసివచ్చినది. ప్రయాణికులకు నడుముకు కట్టుకొను తెప్పలుపంచి వెట్టవలసి వచ్చినది. స్త్రీమరునొక్కరు చాల శ్రద్ధతోన చూచుచు పనిచేసినారు. బోట్లను పదిమి

వములలో దింపినారు. వీటిలో మునిగిచూడగా కెయిజరువీల్మరుకు రెండు వెర్రిరంధ్రములు పడియుండెను. ఒక రంధ్రము 24 అడుగులు, ఒకటి 18 అడుగులు పొడవుండెను. ఇంకను కొన్నిచోట్ల పగిలినా. పంపులను పనిచేయుచుటకు తగినంత ఆవిరియుండెను.

ఆంగ్లో పరిషియన్ నూనెకంపెనీ.

లండను జూన్ 19:— ఆంగ్లోపరిషియన్ నూనెకంపెనీలో భాగములు తీసికొనవలసిన దని చర్చలుగారు ఉపపాదించిన తీర్మానమును మంత్రులు ఈకంపెనీలో భాగములను కొనుపక్షమున ముందురాబోవు కష్టనిష్ఠురముల నాలోచింపకుండుట తోచనీయును ఏలననగా చర్చలుగారు కోరినట్లు భాగములు కొనినప్పుడు ఒకసమయమున చిక్కులు అధికమై, ఆచిక్కులను తీర్చుటకు కావలసినసేనను ఇండియానుండి తెప్పించవలసివచ్చును. వీరికి దీర్ఘదృష్టిగాని, అంతర్జాతీయ విషయములయందు పరిజ్ఞానమునుగాని లేనట్లు తోచుచున్నది. అది లండనుమైన్సు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

గ్లాస్గో అగ్నిఆపద

లండను జూన్ 19:— గ్లాస్గో పట్టణములో కింగు ప్రు డాకులలో అగ్నివిపత్తు సంభవించి, కొన్ని గృహములును, ఏను పడవలును తగులబడి పోయినవి. లక్షపావుల నష్టము కలిగినది. తొమ్మిది గంటలసేపు నీళ్లు చల్లగా, మంట స్వాధీనమైనది. రెండున్నర లక్షల పావులు నష్టము కలిగినదని తరువాత తెలిసిన సంగతులవలన వెల్లడియైనది.

బ్రిటీషు బడ్జెటు

లండను జూన్ 19:— బ్రిటీషు బడ్జెటు హాంకరముగ నున్నదని మహాజను వెట్టుకున్న దేశికలు ఈవారు, స్థానికాధికారులకు క్రొత్తకేసిన గ్రాంటులనుగూర్చి వ్రాసినారు. క్రొత్తగ జేరుబోవు పన్నులు ఏమే కావ్యములకు వినియోగింపబడునో, అయా కావ్యములను కామస్వసభవారు సమ్మతించువరకు, క్రొత్తపన్నులను శాంక్షనచేయమని కామస్వసభ వారిని కోరరాదు అనికూడ మహాజనులో ఉన్నది.

నైలుపక్షిపోవుట.

లండను జూన్ 19:— స్కాట్లాండు దేశమునందలి నైలు నండి, ఇకనరైలుకు వెళ్ళుచున్న ఎన్నువెను లైలుయొక్క కొన్ని పైలులు కాకు బ్రిటీషునువోట్ల ననిలో పడినవి. నాల మంది ప్రయాణికులు ప్రవాహములోపడి కొట్టుకొని పోయినారు. ముగ్గురు నీటిలో మునిగి చనిపోయినారు. 20 మందికి దెబ్బలు తగిలినవి.

న్యూయార్కు ఎగుమతి దిగుమతులు.

న్యూయార్కు జూన్ 19:— మే నెలలో న్యూయార్కు పట్టణములోనికి 16363700 డాలర్ల విలువ గల; సరకు దిగుమతి మైనది. 157457000 డాలర్ల విలువగల సరకు ఎగుమతియైనది. ఎగుమతులన్న, దిగుమతులు నెరుగుటకు ఇటీవల చేయబడిన, పన్నులకు సంబంధించిన చట్టములు కారణమని చెప్పుచున్నారు.

కెనడా భౌగోళియులు.

లండను జూన్ 19:— విక్టోరియా—కమాగూమారు స్త్రీమరును స్వదేశమునకు వచ్చివేయవలసినదని యజమానులు కఠినముగ తిరిగివార్తను బంపినారు.

స్త్రీమరు కొండకు కొట్టుకొనుట.

లండను జూన్ 19:— జనాను దేశమునందలి యెకోహా మాపట్టణమునుండి జర్మనీ దేశములోని ప్రీమెన్ పట్టణమునకు పోవుచున్న బులో అనుస్త్రీమరు మంచులో ప్రోవ తేలియక కొండకు కొట్టుకొన్నది. సముద్రము కల్లోలములేక శాంతముగ నుండుపక్షమున స్త్రీమరు కట్టిభయమును లేదు. ఈస్త్రీమరు దేవతాభక్త డిక్కుపట్టినదనియు, ప్రయాణికులను సురక్షితముగ దింపి నారనియు, సముద్రము శాంతముగ నున్నదనియు, ఇంకొక వార్తవచ్చినది.

బాల్కను యుద్ధము.

లండను, జూన్ 19:— దురాజు—దురాజు పట్టణము లోని స్థితిగతులు చాల తీవ్రముగ నున్నవి. తిరుగుబాటు వారు పట్టణమును రక్షించుచున్న మిడ్జెట్లు మాటిసోగి జనులను బయించిరి. ఈయుద్ధమునందు పట్టణ కక్షకులలో 700 మంది

చంపబడినారు. పట్టణములోని జనులు భయపడు చున్నారని సాయంకాలము గంటన్నరసేపు పోరుపాగినది.

రోమినియా పార్లమెంటు.

లండను, జూన్ 19:— బుకరెస్టు—రోమినియా పార్లమెంటును ప్రాగంభించుచు, రోమినియా దేశపురాజు యిట్లు నెను:— బాల్కను రాష్ట్రములలో, ఒకరికంటె ఒకరు ఎక్కువ అధికారమును కలిగియుండ కుండ చేయుటకును, యూరోపు ఖండములో శాంతిని స్థాపించుటకును నిశ్చయించుకొని యున్నాను.

అల్బేనియా కల్లోలము.

లండను జూన్ 19:— నేటిసాయంకాలము దురాజో పట్టణము స్థిమితముగనున్నది. ఇటలీ, ఆస్ట్రియా, వారి, నాకీక సేన వెళ్ళిపోయినది. అల్బేనియా గవర్న మెంటువారు ఆదేశ తీసుకున్న ఆస్ట్రియావారి యుద్ధనాననుండి నేటి ఉదయము తిరుగుబాటు వారి ఆధీనములోనున్న స్థలములపై బాంబు వేయబడినవి.

బ్రిటీషు యుద్ధనావలు.

లండను జూన్ 19:— బేహాగ్ బ్రిటీషుయుద్ధనావ నావికోద్యోగులు చేవారోపట్టణమునకు వచ్చిరి. వీరి కారవ్యము పట్టణములోనున్న ఆఫీసులు, పావులు మూసివేసినా వీధులన్నియు జనులతో నిండియున్నవి. బాల్చికు సముద్రముగా నుండు యుద్ధనావల నేనానిట్రిటీ పైనికోద్యోగియులతో విం చారగించినారు.

బుగార్స్కీ మరు.

లండను జూన్ 19:— ఈ స్త్రీమరు ఒడ్డుకు కొట్టుకొని వెకిలేచియున్నది. దీనికి క్రిందికి దింపవలెనని నేటిసాయం కాలము అనేకవిధముల ప్రయత్నించినారు. కాని నిష్ఫల మాయెను. ప్రయాణికులను, సామానులను దింపనారు.

నై నార్పుబిల్లు.

లండను జూన్ 19:— నూతనముగ విధింపబోవు పన్నులు, ఏ ఏ పనులకు వినియోగింపబడునో, అయా విషయములను పాన్ మెంటువారు నిష్పక్షితులకు నైనాన్నట్లును, తీర్మానించుటకు వీలులేదను సవరణచేయమని 14 మంది బిల్లుల సభ్యులు తెలిపినారు.

కారనేషను క్లబ్బువిందు.

లండను జూన్ 19:— ఈవిందు నేటిసాయంకాలము జరిగినది. దీనికి హాక్ కార్లుగారు అధ్యక్షులు" నుండిరి. మూడువందలమంది సోదరులును, కాలనీలగవర్నరులను వచ్చిరి. హార్క్ కార్లుగారు కిలోనియలు వైవికలపని మెచ్చుకొనిరి. నెనామా కారులకు తెలియకలని వెస్టెఇండియా దీవులకు కిలుగన్న లాభినష్టములను గూర్చినసలహానేక విధముల తలచుచున్నారు. కాని అందువలన విశేషం ధము కలుగునని నేనుచున్నాను. కాని స్త్రీమరుల రాకపోకలవలన వెస్టెఇండిసు దీవులకు కొంతలాభము కలుగునని నమ్ముచున్నాను, అనిచెప్పిరి.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు.

వైన్ రాయిగారి పరిచాలనకాలము.

సిమ్లా జూన్ 18:— నేటిరాత్రి యిచ్చట ప్లూరు బహద్దరు భగత్ సింగుగారి యాధిపత్యముక్రింద జరుపబడిన సభలోకూడ నీవిషయమై తీర్మానము చేయబడినది. భగత్ సింగుగారు స్థలములందును కేషబ్బోగూడ నెట్టినట్లు జరుపుట చేర్పాటు చేయబడినది. సిమ్లాలో మతయొక శైవసభ జరుగును. రాజా సర్ హర్నముసింగుగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

నవాబు సల్ఫీకార్ ఆలీఖాన్ గారి లేఖ.

నవాబు సల్ఫీకార్ ఆలీఖాన్ గారిచే పంపాబులోని వాస్తవప్రకార కీవిషయమై యొకలేఖ వ్రాయబడినది. వీరిది వజ్రు పాటియాలా సంస్థానమునకు మంత్రిగానుండిరి. పొం యుని వాసులగు సర్ఫీకార్ వాయి కరీమ్ భాయిగారెట్లు వైన్ రాయిగారిని నింక రెండుసంవత్సరములు దేశమున నుంచుటకై గౌరవనీయముగ మన దేశీయులంబడు గోరవలయునని నూచించిరి అల్ఫీరును వ్రాసిరి. అందలి సారాంశ మిచ్చట కివరింపబడు చున్నది:— సునత వహించిన హాంబి ప్రభువుగారు నాల్గు సంవత్సరములకు వైగా బహు

సామర్థ్యముతో పరిపాలనమును జరుపుచున్నాడు. వీరిచ్చి టవచ్చి నపుడు దేశముంతయు నల్లకల్లోలము నందుండెను. అన్యాయము దేశము నం దెల్ల వ్యాపించుచుండెను. లేని పరిస్థితులు కొందఱి నూరక కథలు వెల్లువొచ్చెను. ఇట్టి సమయములందే ప్రజలు తెలివితేటలకు బలము చేసికొని రక్షణమును గ్రహించిరి. దేశ మిట్టిస్థితియందుండి నపుడు వైస్రాయలగారి వంకనే చూడ సాగిరి. వీరిన్ని గొంతొట్ట గొప్పగొప్ప హోదాలను వహించి ప్రసిద్ధికెక్కిన నాని, రాజకీయందు సమర్థులు. తెలివి తేటలన్నిటిని చూప కునిన సమయమిది. హిందీ ప్రభువునంటి రాజనీతిజ్ఞుడు సహాయము ధియమడియందలేదని చెప్పబాలము నాల్గవంతునైన ముల కాలమున నిభయములన్నియు పోయినవి. హిందీ ప్రభువుగారు తమసామర్థ్యమును, రాజ నీతిని, బ్రహ్మాండ సిద్ధి ప్రేమ కీర్తిని సంపాదించిరి. ప్రజలకు తిరిగి ఆంగ్లేయపాలనము నందు విశ్వాసము కల్పించిరి. వీరియందెపుడు ప్రజలు చాల ప్రేమకలిగియున్నారు. వీరిక పకారము చేయవలయునని యెవరో యిద్దరేనివాడు ప్రయత్నించిన మాట నిజమేకాని యందువలననే ముప్పదికోట్లమ హోజనలకు సిద్ధియై అనారాగము నెల్లడియైనది. వీరిపాలన మింకనుపడునని మిది తెలియతో ముగియును. కాని, వీరు ప్రారంభించిన కార్యముల పూర్తిచేయుటకే కాలము చాలదు. ఇట్టి సంధిస్థితియందు వీరి సహాయమును మనము పోగొట్టుకొనజాలము. యందుకును ప్రజలకును, పరిపాలకులకును అనురాగ మతిత యిట్లును. 20 వ తేది ఇట్టియుద్ధా రాజనీతిజ్ఞుని యొక్క న్యుదినము కాబట్టి యాంగ్లేజుల దేశమునందెల్ల సభలుచేసి వీరి పరిపాలన కాలమును వృద్ధిచేయుటకు ప్రేటునెక్రటర్ గారి మూలమున బార్లీ సార్వభౌమని గౌరవలయునని విన్నవించుచున్నాను.

వైస్రాయలగారి పర్యటనము.

సిల్హా, జూను 19:— కొద్దిరోజులలో వైస్రాయలగారు పూర్వాపట్టణమును దర్శించుచు చాలదినములనుండి వందలిగా నున్నది. వారు పూర్వాను దర్శించుట అబద్ధము. వచ్చెనెలలో బహుశా ఢిల్లీ, బెరాడను పట్టణములను మాత్రము దర్శించురు. బర్మాకు కరదృశ్యపుటో వెళ్ళుదురు.

మాన నష్టపు దావా.

బొంబయి జూను 18: 'మేమెక్ ప్రకాశి' అను ఆంగ్లేయ భాషలోను గుజరాతీలోను ప్రకటింపబడు మాన పత్రికలో పత్రికా ప్రయత్నమును, సంపాదకుడును నగు మహాత్ముడు అహమదు అహమదు కొన్ని మాననష్టకరములగు వ్యాసములను ప్రయోచించి నందునకై హజీ ఇస్మాయిల్ ధర్మ వైద్యశాలయొక్క ముఖ్యవైద్యాధికారి డాక్టరు అబ్దుల్ నాథులుగా రొక దావాను తీసుకొనినవచ్చిరి. ఈ కేసు రెండవ తిరగతి (రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారివలన విచారించబడుచున్నది. కేసు జరుగుచున్నది.

మక్కాయాత్ర

బొంబయి జూను 18:—1912-13 వ సంవత్సరమునకు మక్కాయాత్ర విషయమై జడ్దాలలో నుపాధ్యక్షుడుగ నుండిన అబ్దుల్ హిమానుగారి యొక్క రిపోర్టును దొరతనమువారు చేతికి సాయంకాలము ప్రకటించిరి. అపరిశుద్ధమయిన నీటిని ప్రాకుటలనను సామన్యముగ యనాలోగ్య స్థితిగతుల వలనను మక్కాండ్ మెడినాలలో యాత్రికులు చాలమంది మృతి పొందెనని యుదహరించి పుణ్యాత్ములగు మహమ్మదీయులు ధియమిచ్చిన యెడల మక్కాలో వ్యాపించురోగములను నిర్మూలము చేయవచ్చునని రిపోర్టు తెలియజేయుచున్నది. ప్రయాణికులు హిందూదేశము తిరిగి వచ్చునప్పుడు జడ్దాద్వార పీఠిపడవేసి యందు ఓడ యధికారులు కట్టుకట్టి కేపు తిగ్గకుండ చేయు సంప్రదాయము లిందు వివరించినారు. ఒక స్త్రీ మరులో 30 మొదలు 15 వరకును పురుషుల 5 న్నల్లు టికెట్లులు మాత్రమును మరి కొన్ని న్నల్లుముగ 10 రూపాయలకును అమ్ముదురు. కాని యాత్రకుని యాత్రికులను తీసికొని వచ్చినవారు తమకుప నియోగించుకొందురు. 'బాదా' హజీయాత్ర సలువలసినదని యాత్రికులను ప్రేరేపించు నిమిత్తము ప్రతిసంవత్సరము తండ్రి పరిండకులగ హిందూదేశము వచ్చువారు వాడుదురు. ఖర్చులులేకుండ హిందూదేశమునకు పంపిచేయబడిన అనాధలు 1127 మంది పిల్లల 400 మందిని బొంబయి, వెలెస్ట్రీ ప్రీమినాని కేసును కంపెనీవారును, 100 మందికేడీను నావిగేషను కంపెనీ వారు తీసికొని వచ్చినారు. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు 500 మంది కుడితముగ టికెట్లునిచ్చిరి మిగిలినవారికి హెడ్డాను

కానిటర్ కమ్మిషనును నిధి ధర్మనిధుల నుండియు, సానికముగ చండా వనూలుచేసియు, టికెట్లొసగబడినవి. ఇంతమంది ధనహీనులగు యాత్రికులకు ప్రతిసంవత్సరము ప్రయాణములకు సరిపోయిన ధనముండదనిరహిమాను గారు తెలియజేసిన ప్రతిసంవత్సరము వీరిసంఖ్య వెరిసిపోవుచున్నది. అందుచే యాత్రికులకు బయలుదేరునప్పుడు తిరిగి వచ్చుటకు కూడ టికెట్లంద వలయునను నిర్బంధమే అనుకూల మయినదని వీరియభిప్రాయము. దీనివలన చిక్కులు తీరిపోవును. హిందూదేశములోని మహమ్మదీయులు రిటరను టికెటును గురించియు, స్వామ్యుని చెప్పబడుదాని గురించియు ఆటంకములను మానమని రహిమానుగారు కోరుచు న్నారు. ఈ యాటంకములనులకు ఆధారము లేదు. ఇప్పుడు జడ్దాలలోని ఓడ యేగ్గాటు హొచియెడల బొంబయిలో నొక ఓడలకంపెనీకి కొన్ని స్వామ్యములిచ్చి యాత్రికులకు యేర్పాటుచేయించిరి. అంత సాధుగనుండదని వీరు చెప్పుచున్నారు.

ఇండియను జెయిలుకమీషను.

అలహాబాదు జూను 19:—హిందూదేశమునందలి చెర సాలపరిపాలనను విచారించుటకు, కమీషను వెంటనే ఏర్పరచవలసినదని కొద్దిరోజులలో ప్రేటునెక్రటర్ గారికి మహజరు పంపబడును.

పోలీసువారు హింసించుట.

అలహాబాదు జూను 18:—నలన కెల్లి తిరిగివచ్చినవారి కష్టములను గురించి సంక్షోభమైన కేసుకటి ఈటావా సెషన్సు జడ్జిగారివలన తీర్పానింపబడినది. ఫిర్యాదయిన హీరా మహమదు అనుసంవత్సరములక్రిందట ప్రతినిధాడుకు వలనవెల్ల నాలుగునందల రూప్యములు సంపాదించుకొని భార్యతో ఈటావా యందలి గృహమునకు వచ్చెను. వీరింటికి వచ్చినతోడనే పోలీసుసబ్ సైప్రెటు మహమ్మదు జాఫర్ ఖాను, ఒక కానిస్టేబులుని చాకేదారుని, మరియొకనిని కూడ సహాయముచేసికొని భార్య భర్తలను కొట్టి వీరు సంపాదించి తెచ్చుకొనిన సామ్యము దొంగలించిట. నీ వెదసామ్యు దొంగతనముగ తెచ్చితి నని హీరావడిరి. తానెవరి దొంగలించ లేదనియు, కాలనీలో పనిచేసి యింటికి తిరిగివచ్చినదియు హీరా ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. ఈ పోకిరి అబద్ధములను చుండనియు, దొంగ ఆస్తి పట్టుకొని పారిపోయినాడనియు, నవినస్పెక్టరు చెప్పి మేనల్త, భార్య, మామమని బ్రతిమాలుకొను నుండినను హీరా ను గుడ్డి తన్నెను. తరువాత వీరి నొకగదిలో పాకేముట్టకై నుత్తరపు చేయబడి సామ్యంపుయు నవహరింప బడెను. మరి 20 రూప్యములు బలవంతమువిధ. తీసికొని వీరిని పోనిచ్చిరి. అంతట హీరా 18 రూపాయలు బదులుచేసికొని తక్షణము కలకత్తా బయలుదేరిపోయెను. తనసామ్యు నవహరించి, కొట్టుటయే గాక తానేదారు 20 రూప్యములు బలవంతముచేసి పుచ్చుకొనె నని ఇమిగ్రంటులను రక్షించునాతని యొద్ద ఫిర్యాదు చేసికొనెను. వీరి ఫిర్యాదును దాఖలుచేసి కొని ఈటావాలోని జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు పంపించిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగానికి స్వయముగనిచ్చు మరియొకయు త్రేము హీరాకేయ్యబడెను. ఈయు త్రేమును హీరా మేజిస్ట్రేటు గారి కిచ్చినాడు. దానిమీద పోలీసు నూపరింపెండెంటు గారివలన విచారణ ప్రారంభింపబడి డిప్యూటీ నూపరింపెండెంటు గారివలన ముగించబడెను. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు స్వయముగా వ్యాయసంబంధమయిన విచారణ సల్పి కేసును సెషన్సుకోర్టుకు పంపిరి. హీరా చెప్పినసంగతులను, ఫిర్యాది పక్షపుసాక్ష్యమును సెషన్సు జడ్జిగారు నమ్మి లోషనునింగ, బాబ్నా, లోలే అనువారు స్వబద్ధితో బలాత్కరించి సామ్యులాగుటకై హీరాకు హానిచేసినదియు, నవినస్పెక్టరు జాఫర్ ఖాన్ మహమ్మదు నేరముచేయుటకు ప్రోత్సహముచేసెనని వీరందరు హీరాను భార్యను, మేనల్తను ఆక్రమముగ బంధించి నందున నేరస్థులయినారు, లోషకానింగ, బాబ్నా, లోలే అనువారు ముగ్గురు దొంగతనపునేరముక్రింద తప్పుక నేరస్థులయినారు, ఇంతియగాక నలుగురును కలిసి హీరానుండి 27 రూపాయలు బలాత్కరించి తీసికొనినదియు తీర్పులో వ్రాసిరి. మొత్తమువిధ నవినస్పెక్టరుకు నేరములన్నిటికి కలిసి 5 సంవత్సరములును 200 రూపాయల జరిమానాయు తక్కిన ముగ్గురుకు తల యొక రి సంవత్సర జైత్యము, 50 రూప్యముల జరిమానాయు విధింపబడెను. ఈ జరిమానా సామ్యులో 300 హీరాకిచ్చుట కుత్తరువుచేసిరి.

తిలకుగారి విషుదల.

పత్రికాభిప్రాయములు.

కలకత్తా జూను 19:— ప్రేటునెక్ ప్రతిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—ఆంగ్లేయులయందు వీరికిగల విరుద్ధాభిప్రాయములు మారినవని తెలుచుటకు అవకాశములేదు. కాని తాను ప్రారంభించి, నాయకుడుగనుండి సాగించిన తీవ్రమగు ఉద్యమము నిష్పూరియోజనకరమైన దనుభావమును నేర్చుకొనగలడు.

బెంగాలీపత్రిక.

తిలకుగారు తిరిగి మనమధ్యమునకు వచ్చినందుకు సంతోషించుచున్నాము. వారికి మనఃపూర్వకముగ స్వాగతమొసగుచున్నాము. వీరిని విడుదలచేసి వారను వార్త భారతీయులందరకు ఆనందము కలుగజేయును.

అమృతబహుదరపత్రిక.

తిలకుగారిని విడుదల చేసినను వార్త భారతీయులందరికి విపరీతమగు ఆనందమును కలుగజేయును. వీరిని దొరతనము వారు ఇదివరకే ఎందుకు విడుదల చేయలేదు? తిలకుగారు తిరిగి పూర్వపుకత్తి, సామర్థ్యములతో తమ పనిని సాగింతురు.

దొంగ దస్తావేజులను పుచ్చుకొనుట.

కలకత్తా జూను 18:—మార్టిన్ అను దోషములు కనిపెట్టువాని చేతిక్రింద పనిచేయు నిరువురు పశుచువాండ్రు కాగితములను దొంగలించి పశువామకే కిచ్చినట్లు కేసు రాగా సమ్యులు సారీచేయబడినవి. ఈ కేసును విచారించిన కేసుగారు చిన్నవాండ్ర నిరువురుకు శిక్షవిధించిరి. ఈ కేసులో అప్పీలు పరిష్కారమగునట్లు హామకాతు సమ్యులు పంపబడవని చెప్పిరి. ఈ వ్యవహారమును హైకోర్టులో తెలియజేయగా మేజిస్ట్రేటుగారి జ్ఞప్తికి తేవలయునని యుత్తరువిచ్చిరి. కాని యీసంగతిని తెలియజేయులోగా సమ్యులు వెళ్లిపోయినవి.

ఇంగ్లీషుమాదిరి పాఠశాల.

కలకత్తా జూను 19:— కలకత్తాలో నొకయింగ్లీషు మాదిరి పాఠశాలను స్థాపించుటకై ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. దీనికి గావలసిన డబ్బును కొందలు హైకోర్టు వకీళ్లను, మఱి కొందలు ప్రముఖులును నిచ్చెదరు. ఈ పాఠశాల యందు చాలురు 1819 వ సంవత్సరములనఱుకు చదువుకొనవలయును. ఇచ్చటివిద్య ముగిసినతరువాత విద్యార్థులు ఇంగ్లాండులోని విశ్వవిద్యాలయమున జేరవచ్చును. లేదా, ఇంజనీరింగు, వైద్యము, మున్నగు విద్యల నధ్యసంపదవచ్చును. లేదా, ఇండియాలోనే ఉన్నత విద్యాభ్యాసము చేయవచ్చును. వీరలకు విద్యార్థి నేతనము లియ్యబడును. జీతములు కొంచెము హెచ్చుగ నుండునట. దేశభాషలుకూడ నేర్పుదురు.

మరణము.

రంగూను జూను 10:—కడదిన బుధవారము మాండ్రి కలో మహాదేవనాంగు శామ్ అనునామె మరణము నొందెను.

ఒక ఇంజనీయరు మోసము.

రంగూను జూను 19:—బర్మారయులువేలో అసిస్టెంటు ఇంజనీయరుగనున్న క్లెబ్ అనునాయన 5000 రూపాయ లప హరించినందునకై రంగూనుడిప్యూట్రి మేజిస్ట్రేటుగారు ఫిఫ్ కోర్టుకు కేసునుకు కమిట్టుచేసిరి. 1912 ఏప్రిల్ 26 వ తేదీని ఫిర్యాది ముద్దాయితోగలసి స్కాటు అందుకంపెనీ వారిపేర 300 రూపాయలకు నోటువ్రాసెను. దీనిలో ఫిర్యాదికేమియు ముట్టలేదు. ఈడబ్బు సామానుకొనుటకై పుచ్చుకొనబడినది. జులై నెలలో ముద్దాయి మోటారుబండిని కొనెను. మఱి కొంత నవ యముకోరెను. ఫిర్యాదియు ముద్దాయియైనను ఫిర్యాదికేమియు పాయల కింకనోటను వ్రాసిరి. ఇందుగా ముద్దాయి ఏమియు వచ్చియుండలేదు. తరువాత విచారించుకొనలేనట్లు తెలిసినది.

ఒక విచిత్రమైన కేసు.

రంగూను జూను 19:— బర్మాల గుమాస్తాగా నున్న పోలీసు నూపరింపెండెంటు ఆఫీసు బల్లెటరుగా నున్న ఒక బెరోనీయను సతడు తనకచ్చేరిలో పంపిడివాడు. దీనికి నూప బర్మావానిచే వంటచేయించుకొను మొదట నాలుగు నెలల రింపెండెంటుగారును సమ్యులించు ముట్టియుండలేదు. హోయిన తరువాత, నీబల్లెటరుకు టిండ్లవు. ఇతనికి బదులు జరు పట్టిలో వ్రాలుకూడ జేయవలయుచుండెను. తరువాత బెరోనీయే హజరు పట్టిలో వ్రాచ బడనీగా వచ్చెను. నితడు నెలపు పుచ్చుకొని మఱియొక రూప

కాని నూపరింబెంబెంబుగాని యుత్తరపు ప్రకారము మొదటి
వాని పేరే గుండెను. దేహినియే యీతనితేయు కూడ దీని
కొనుచుండెడివాడు. ఈతడే సామ్యు పహరించినట్లు సేరము
మోపలేదు. సోదరీ, ప్రాచీను, సామ్యు హరించ వలయు
ననెడి దురుద్దేశముల కంద నీతనిని విచారణకు పంపబడి
ఫోర్టరీ సేరమునకై పీఠింప బడెను. దీనిపై అప్పీలు
చేయగా జ్యూడిషలు కమ్యుషనరుగారు విచారించి డెహ్రి
ని నిర్దోషిగ విడుదల చేసిరి. అఖీను పనియైన తరువాత ప్రము
ఖేలు పనిచేసికొని డబ్బు సంపాదించుట త ప్పు కాదనెరి.
ఇందువలన గవర్న మెంటుపని కేమియు కంగము రాలేదనిరి.

పార్సీల మతవివాదము.

రంగూను జూను 18:—బొంబయిలో ప్రకటించ బడు
చున్న సంద్యవర్తమాన పత్రికా సంపాదకుడును, ముద్రాపకు
డును, ప్రచురకుడును, నగు ఆర్. వి. గండిగారిని, ఎస్. కవు
స్థిగారిని జరుగుచుండిన కేసు నేడు రంగూను డిస్ట్రిక్టు మేజ
స్ట్రేటు ఎ. జి. తూకగారి కలన. పీఠారణ జరుగుచున్నది.
ఐ.సి. సి 500 సెక్షనుక్రిందపరువునప్రమునకై దాఖలేసికొని
రాబడినది. ఫిర్యాదిని ఇంకను విచారించుచున్నారు. పార్సీ
లలో నవోద్యోతు సంస్కారమును పిల్లలలో 7 డు స్వంతస్వ
రములకును ప్రుధ్యచేయు టాచారము. అందుచే సోసంస్కా
రము చౌలమునకు పూర్వము 1900 సంవత్సరములో తన
పెంపుడు పిల్లలకు జెల్లా జరిపించవలెనని
సాక్షికియుండెను. ఈ సంగతి రిక సోదరులకు బొమకాజీ,
మెర్వెకజీలకు తెలియును. ఈ సలహా విషయము మెర్వెకజీ
ప్రతికూలముగ నుండినట్లు అనుపజెను. అంత వరకును జెల్లా
తనకు పారసను సంగతి తన సోదరులకు తెలియనని సాక్షికి
తోచదు. జెల్లా వారసురాలుగ నుండవలయునని సాక్షి
1918 లో నిశ్చయించుకొనెను.

సంస్కారము విషయమై నంతట తన స్నేహితులకు
1918 లో తెలియజేసెను. వీరిలో ఎన్. సి. నారీమణి గానొ
రు. వీరు బొంబయినందొక పురోహితుని తీసికొనివచ్చుట
కంగీకరింపబడినది 250 రూప్యలకు పురోహితుని కుదిర్చి
తనని నారీమణి చెప్పెను. సుమధకు పురోహితుడంత
సామ్యుకు కుదరదని సాక్షి యాలోచించి, దస్తూరు సర్దారు
కయికోబాదును నిర్ణయించెను. ఈ సంగతి నారీమణికి
తెలిసి దస్తూరు రాకుండ చేయుట కా లో
చించెదనని చెప్పెను. దీనితరువాత సాక్షి నారీమణిని చూడ
చు. దస్తూరుసంస్కారము జరిపినతరువాత ఇండియాకు తిరిగి
కచ్చుచుండగా రంగూనుకు రావద్దని నారీమణి పంపిన తంత్రీ
వార్తలను చూపించెను. స్యాసములోని యన్ని యంశముల
గురించియు సాక్షిని ఫిర్యాదిపక్షపు న్యాయవాది పరీక్షిం
చెను. ఇతడు వ్యాసములోని అనేకాంశములు తనకు తెలియ
వని ఖచ్చితముగ చెప్పినాడు. కేసు జరుగుచున్నది.

కాలమానము.

సిమా జూను 19:— పంజాబుకు వ్యాపించినబుతుపక
నము వలన నేకమంతటను చాల వర్షము పడినది. కాని మామూ
లుకంటె బలహీనముగను నిలుకడలేకకు యున్నది. ఉష్ణశక్తి
బీహారులో తక్కువగను, పశ్చిమ పంజాబులోను పశ్చిమోత్తర
పరగణాలలోను యెక్కువగను, నున్నది. లోయరుబర్యా,
బరిస్సా, చోల్ నాగపురము, గోవాకు పశ్చిమ దక్షిణ తీర
ములను, ప్లానికము, అప్పరు బర్యా,
బంగాళము, బీహారు, తూర్పుపంజాబు, రాజపుతానా,
మధ్యఇండియా, పశ్చిమమధ్యరాష్ట్రములు, మద్రాసు, దక్కను
లలో సర్వత్ర వర్షించినది. అస్సామకుష్మండలు, గుజరాతు,
చెన్నపురితీరముయొక్క అన్నయభాగమునను కొన్ని జరులు
పడినది.

మాదన:—బీహారు, బరిస్సాలలో వర్షము తగ్గును.

చెన్నపురి నిశ్చయిద్వాలయము.

న్యాయశాస్త్ర పరిశోధితములు:—

మాదవతరగతి:—7
రెండవతరగతి 1. ఎ 1, 19, 38, 52, 57,
71, 81, 99, 127, 133, 166, 228, 242, 246,
284, 295, 297, 298. 19.—VICTORIA
have emph

మాదవతరగతి:—3, 4, 7, 17, 20, 21, 24, 26,
33, 35, 37, 42, 44, 46, 56, 59, 61, 62, 63, 65,
72, 73, 80, 88, 89, 90, 92, 101, 106, 108, 109,
111, 114, 115, 120, 121, 123, 125, 130, 131,
132, 134, 136, 139, 141, 144, 145, 148, 149,
151, 152, 154, 158, 162, 169, 173, 175, 176, 178,
179, 181, 182, 183, 185, 187, 192, 197, 198,
199, 200, 201, 202, 203, 204, 206, 207, 208,
209, 211, 218, 220, 222, 223, 224, 228, 227, 229,
231, 232, 233, 234, 235, 236, 244, 247, 250, 253,
258, 260, 262, 263, 265, 271, 272, 276, 279, 281,
284, 285, 287, 289, 290, 293, 296, 303, 310, 311,
312, 314, 320, 321, 325, 327, 330, 331, 335, 337,
338, 339, 341, 347, 348, 349, 350, 352, 353, 355,
359, 361, 368, 372, 373, 375, 378, 382, 383, 385,
387, 390, 393, 396, 398, 400, 401, 403, 405, 409,
415, 416, 420, 423, 427, 437, 438, 440, 441, 447,
450, 485.

ఎఫ్. ఎల్.

రెండవ తరగతి:—1, 5, 18, 28, 30, 31, 54, 61,
78, 86, 89, 99, 112, 118, 117, 122, 127, 133, 135,
138, 143, 184, 230, 248, 279, 300, 302, 316,
318, 338, 424, 428, 435, 439, 456, 461, 473, 477,
573, 616.

మూడవ తరగతి:—3, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 21,
22, 23, 27, 32, 33, 34, 35, 40, 41, 42, 43, 46, 48, 56,
57, 60, 62, 63, 69, 72, 73, 76, 80, 81, 82, 84, 88,
93, 95, 96, 104, 105, 106, 107, 110, 11, 118, 119,
121, 123, 124, 128, 134, 136, 142, 144, 146, 148,
150, 151, 155, 157, 159, 161, 168, 170, 172, 173,
174, 175, 183, 185, 186, 187, 189, 192, 195, 198,
202, 208, 211, 212, 214, 217, 219, 222, 223, 225,
229, 234, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 245, 247,
250, 254, 255, 256, 257, 260, 261, 262, 267, 272,
277, 278, 280, 281, 282, 284, 286, 290, 292, 295,
296, 297, 298, 301, 304, 306, 307, 308, 309,
310, 312, 313, 314, 315, 327, 329, 332, 333,
334, 335, 337, 339, 341, 343, 344, 345, 349,
356, 360, 363, 365, 371, 379, 380, 381, 382, 386,
389, 391, 392, 393, 395, 396, 397, 404, 413, 417,
420, 421, 429, 433, 437, 440, 441, 443, 445, 448,
449, 451, 452, 455, 464, 465, 468, 470, 471, 480,
481, 483, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 495, 497,
503, 510, 516, 517, 519, 520, 525, 526, 527, 528,
529, 548, 545, 546, 550, 551, 554, 557, 559, 561,
562, 574, 592, 593, 595, 599, 602, 604, 607, 609,
614, 619, 624, 626, 628.

న్యాయవాదులు.

III

మలక్ష్మి, చాలకోన్మత్త జవారా నాంబాంధవా
పూర్వ పక్షోత్తరం బ్రూయ: నియుక్తా శ్పకక స్తకా
మలక్ష్మి, బాలుడు, ఉన్నత్తుడు, ఇడుడు, ఆర్డుడు
వీరికి, బంధువుగాని, నియుక్తుడు గాని, శ్పకకుడుగాని
పూర్వపక్షము, (దావా) ఉత్తరము (ఉత్తర) ను నిర్దేశిం
చవలయును. ఇచ్చట నియుక్తడనగా వ్యాజ్యమునకై నియో
గింపబడిన వాడనుటకును శ్పకకుడనగా కక్షీలవలన శ్పతికొని
వారిపక్ష పూర్వోత్తరముల నిజేరించు వాడనియును అర్థము
లకుటకు సందేహము లేదు. అభియోగము గగ్గయంచు తేనుడ
గానే ప్రతివాదికి సమ్యకులియ్యుట సామాన్య కృత్యమైయుం
దగా నారిదుడు ఈ క్రిందివారు, స్వయముగా సభయెదుటికి
కచ్చుటకు సమ్యకు చేయగూడవనియు, నాని పక్షుకొన
గూడదనియు చెప్పుచున్నాడు.

నిర్దేశ్య కామోగోగాన్తో యక్షుకర్వ్యనేసిధి
అభియుక్త స్తూనేన్య, రాజుక్త వ్యతప్రభా
గవాంధవాన్గోవాః సస్యంకీ కృషీల
శ్మిక్తకృషి తత్కాలే, ఆయుక్తకృషి నిర్దేశ్య

అప్రాప్త్యహాగశ్చ దూరోవాసోన్మఖ్యతే |
విషమస్థాశ్చ నానేధ్యాన్తైతానావ్యయేన్మిషః |
ఈ నాగ ద వచనముచే ఆ హ్యో న ఆ సే ధ ము ల కు
బాహ్యులని నిర్దేశింపబడినవారు, రాగి, పెండ్లి చేసికొనబోవు
వాడు యజ్ఞముచేయ పూనినవాడు, ఆపదలో నుండువాడు
దుఃఖార్తుడు. మరియొకనిచే నభియుక్తుడు (ముద్దుగాగా చేయ
బడినవాడు) రాజ కార్యనియుక్తుడు, పసుల కాపరులు, మహా
న్యాయులచేయు కాపుబారు, పనిచేయుచున్న కూలీలు, యుద్ధ
రంగమున ఆయుధముల నుపయోగించుచున్న యోధులు. ప్రత
మున నున్నవారు, మాతలును, ఆర్డులును, ఈ కాలపు శ్పక
శాస్త్రముల యందు ఆంగీకరింప బడిన పద్ధతుల కనుగుణముగనే
వైకల్యమున్నది. కొన్నియెడల హిందూ ధర్మమును సాంఘ
కాచారములను అనుసరింప బడియున్నవి. వీరు శ్పకావసము
నకు మించినవారని యభిప్రాయముకాదు. ఇంతమాత్రమే
వారిని ఆసేధ చేయరాదు. వారు స్వయముగా గావలయు
నని కోరగూడదు. ఇంతమాత్రముననే వారివలన రాదగిన వాటలు
ఏమైన నున్నయెడల వారికి తప్పించుకొనుట సాధ్యముగాదు
అనగా వారి వ్యవహారములు శ్పకక నియుక్తులద్వారా జరుపు
కొనవలెను. లేక ప్రతినిధులైన నుండవచ్చును. ఈవిధముగ
కొన్నిచోట్ల కొందరు కొందరు ప్రతినిధుల మూలమున వ్యవ
హారములు నడపుకొన వచ్చునని ప్రత్యక్షముగ జెప్పయుం
డుట చేతను కొంతమంది ప్రతినిధిని నియమింప గూడదని
అశ్శక్త విధించియుండుట చేతను, ధర్మ సభల యందు
కక్షీలు అచ్యులద్వారా కార్యములు జరుపుకొను చుండుటకుట
నిర్దిష్టమదు. హత్య, చౌర్యము, వ్యభిచారము, నిష్ఠవర్ష్యతను
కన్యాహరణము. రాక్ష్రోహము, మొదలయిన వారియందు
ముద్దాయి తానే తనవాదము జరుపుకొనవలయును. ప్రతినిధి
నియోగము నిషేధింపబడినది. కాత్యాయనుడు.

మమస్య మారణే నేయేవదాహా, మర్మనే
అశక్త్య భక్షణేచైవ కన్యాహరణ దూషణే
పారుష్యే కూటకరణే నృపప్రహారే త్యక్తవం
ప్రతివాది నదావ్యాః క్షితు వివదేత్ స్వజం.
ఈ వచనములమీద, నియుక్తు డనుపదముచే కేవల
ప్రాతినిధ్య ముపదేశంప బడెనా, ఇంకేమైన సరికేముందు
నా అని ప్రక్షించవచ్చును. నియుక్తుడనగా కేవల ప్రతినిధి
మాత్రముగాడని క్రింది వచనముల వలన తెలియగలను.
నారదుడు—అర్థి నానన్ని యుక్తోవా ప్రత్యాక్తి ప్రవాతోపవా
యోస్యాస్థితే వివదతే, తయోన్యయ పరాననా,
బృహస్పతి—బుద్ధిగ్వాదే నియుక్తశ్చ సమా సంపక్షైశ్చో
యజ్ఞే సామ్యావయాత్ పుణ్యం వానినాచే అచివా
జయం.
నారదుడు—యోనభ్రోతానన పితానీత్రతో నీనయోక్తి
పరాక్ వాప్ దంధ్యో స్యాత్ వ్యవహారేషు విద్రావే,
వీనిలో మొదటి వచనము వాదికగాని ప్రతివాదిగాని
ప్రతినిధిగా మరియొకడు వ్యవహారమునదేసిన యెడల ఆ కల
ముచే అవాది ప్రతివాదులు బద్ధులగు చున్నారు. అని చెప్ప
చున్నది.

ఇట:వివదతే అనుపదము గమనించదగినది. ముఖ్యము
కేవలము లోబడుట మాత్రముగాదు. తనపక్షమున వానించుచు
న్నాడు. రెండవశ్లోకమున న్యాజము నడపుటకై నియోగింప
బడినవాడు, 'వాదే నియుక్త' బుద్ధిగ్వాదేనితో బోల్చుట
యున్నాడు. బుద్ధిగ్వాదేనే చేయబడు యామయొక్తి
కలము బుద్ధిగ్వాదేనికే కెందకి యజమానునికే చెందుదని
నియుక్తుని వాదమువలన గలుగులాభనష్టములు ఆ నియుక్తుని
కెందకి, కక్షీకే చెందుచున్నవి. ఈయవహారము కంద కను
యములు గవ్యములుగానున్నవి 1 ఈ 'వాదే నియుక్త' అను
వాడు అభియోక్త స్వయముగా సభయెదుట గావలిన వ్యక్తి
తను తొలగించి నాలడు 2. అట్టినియుక్తుడు అభియోక్త కను
మున జేసినవాడము కలనీలము మేలుగాని కనుగాని అభి
యోక్తకేంద్రకంప కలయును. ఈరెండు విషయములను గమనిం
చినయెడల ఈనియుక్తుడనువాడు ఈకాలపు కలనకు సుబద్ధు
డనినా తుల్యప్రాయుడనినా తోచును. యాదన 'వాదే నియుక్త'
నందుచున్నాడు. ఎవడేని, అభియోక్తప్రయోగో దీనిగానా,
తండ్రిగాని, తమారుడుగాని, నియుక్తుడుగాని, కాకనో. నా
నివాది, అనగా ఇదిగల యభియోగముల ననూహించుగా
లేకయంధము లేనివాడుగా వైకల్యేని వానించుచున్నాడో
అట్టివాడు దంధ్యుడు. అట్టివానిలోపమువలన ఇంకేమే నాకే
నియుక్తుడు" ప్రాతిమొదలయినవారు తెనువాదముల యందు
లోపముచే కక్షీలకు నష్టము కలుగ జేసినను వాము బాధ్యులు
గాని ఊహించదగియున్నది.

వృత్తాంత లేఖలు

[మావీరేశ్వరాల నందనం]

బెజవాడ నాల్గలు.

కాలశిలి.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

కృష్ణానది.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

మృగకర్త విషయములు.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

దీపముల వసతి.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

నీటి కనలి.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

గుంటూరు నాల్గలు.

జూన్ 18:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

మునసబుగారి బరిశి.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

అడిమిలో మునసబుగార్లు.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

ఒకవిద్యార్థి మరణము.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

మిషన్ కళాశాల.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

జూన్ 17:—మృగకర్త ప్రజలకు మన వెంటనే యిచ్చుట యిష్టపడినది. నిత్యము సాయంత్రం అకాశము మేఘావృష్టితో నిండి గంటవృష్టి వృష్టులు కురియుచున్నది. పీల వాయువులు వీచుచున్నవి.

జూబులు.

I

జూబులు నైశ్యమము—బోగము మేళములు.

జూబులు నైశ్యమము—బోగము మేళములు.

నైశ్యమము—బోగము.

Short Telegraph News.

The question of according facilities for giving special agricultural education is now before the Government of India.

The Punjab Hindu Sabha, of which the Hon'ble Sir Pratulechandra Chatterji is President, has sent the following telegram to the Premier of the Dominion Government, Ottawa:—"Punjab Hindu Sabha emphatically protests against refusing admission to the 600 Hindu passengers on 'Komagata Maru.'"

The "Pioneer" understands that the Government of Bengal, at the instance of prominent Indians, have now proposed to the Government of India the erection of a school in Bengal on the lines of the English public school, staffed by Europeans, for students whose parents could pay high fees.

The mortality from plague in India during the week ending 13th June was 73 cases and 1,310 deaths. In Bombay there were 10 in 14th, in Madras 2, Bengal 17, in Behar and Orissa 11 in 14th, the United Provinces 166, in the Punjab 867, in Burma 1, and in Mysore 11.

Mr. Evans, a well-known Rawalpindi builder and motor garage proprietor of the State for 10 years has brought a suit against the Secretary of the Government, for malicious prosecution by certain Government servants, for 1½ lakhs as damages. The case has been instituted in the Rawalpindi District Judge's Court.

RANGOON, June 18.—Before Mr. A. G. Cooke, District Magistrate, Rangoon, to-day, was continued the hearing of the case of S. Cowasji vs. R. V. Chandy, Printer and Publisher of the "Sanj Vartaman" daily newspaper published in Bombay. The witness of defamation under Section 500, I. P. C. was further examined. It was customary amongst Parsis to have the "Navjote" ceremony on children between ages of 8 to 12. The witness was desirous of having this ceremony performed on his adopted child, about the year 1900. The ceremony was known as "Navjote" ceremony. This was known to Bomanjee and Merwanjee. The hostility towards the witness did not think him fit to be the witness. Bella would be his heir, in his mind that she should be his heir. He communicated the fact of this to his friends, amongst them. It was agreed that

TELEGRAMS.

priest from Bombay Mr. Nariman said that he had secured the services of a priest for Rs. 250. Witness considered that a man of standing could not be got for that sum and preferred to have Dastur Sirdar Kaikobad. When Mr. Nariman heard this he got annoyed and said that he would take steps to see that the Dastur would not come here. After that witness did not see Mr. Nariman. When the Dastur performed the ceremony and was returning to India he showed witness telegrams received from Mr. Nariman asking him not to come to Rangoon. Complainant's Counsel then proceeded to take the witness through the article complained of, and the complainant categorically denied the various statements therein contained. The hearing is proceeding.

Spleen Census of School Boys.

It has been decided, says the "C. and M. Gazette", to undertake a spleen census of school boys of ten years of age and less in Secondary and Primary schools of the Punjab. The census will be carried out twice, once before and once after the malaria season. To facilitate work, only schools in places where hospitals and dispensaries exist will be examined, as investigation can be carried out by the staff in charge of these institutions.

Receiving Stolen Documents.

CALCUTTA, June 18.—Process was issued to-day at the Kyd Street Police Court against Mr. Hughman, the charge being that he received and retained certain documents from two employees of Martime, proprietor of a private detective bureau knowing them to be stolen. The papers are said to relate to a pending divorce suit Mr. Keays, the Magistrate, who tried the case against the employees concluded and convicted them of theft of the documents. He had previously intimated that he should not issue process against Mr. Hughman until the appeal against those sentences, which is to be made at the High Court, had been decided. The matter was mentioned at the High Court yesterday but their Lordships postponed its consideration until to-day and instructed that the Magistrate should be intimated of this fact. Before the intimation could reach the Court however process had been issued, neither Mr. Hughman nor his legal adviser Mr. Martelli being present.

Convicted for Forgery

RANGOON, June 19.—An uncommon and interesting case was decided yesterday by the Judicial Commissioner of Upper Burma on appeal from sentence passed by the District Magistrate, Kyaukse, on Baroni, Clerk in the District Superintendent of Police's Office, Kyaukse, of three months, rigorous imprisonment on a charge of forgery. Briefly the facts were:—The accused was in the habit of using Burman peon (Nga So) of his office as cook in his house out of office hours. This was with the consent of the Burman District Superintendent of Police. After the first four months of his service the peon did not draw his pay and sign acquittance roll himself, but Baroni did so on the peon's authorisation. When the peon was on leave the same arrangement was continued as regard his substitute (Nga Myo), but on the order of the District Superintendent of Police the first peon's name continued to be on, they to make their own arrangements about pay. This meant that Baroni continued to draw and sign for the peon's pay. There was no suggestion that Baroni misappropriated the pay, but for some reason he was sent up on three charges, criminal breach of trust, forgery and cheating and was convicted of forgery. The Judicial Commissioner in acquitting Baroni of all charges originally brought against him held there was credible evidence including that of Maung Tun Min (D. S. P.) himself that he (Nga So) did the work of peon, also that there was nothing to prevent him from doing private work out of office hours, that ignorance of D. S. P. of the fact that Nga So had authorised accused to draw the pay and sign acquittance roll for him did not make accused guilty of forgery. There could have been no dishonesty or fraud in the matter, because it was admitted that the accused did not misappropriate pay and the fact that accused employed Nga So as his cook did not affect the case, because practice of the accused drawing Nga So's pay and signing for him in no way facilitated the accused's employment of Nga So as his cook and did not at all help to conceal such employment. All the cooking in world. His Honour said could not have prevented Nga So from going to office once a month to draw his pay. It did not appear when he was cooking there was any Government work for him to do which he did not do. The Accused committed no criminal offence.

Pilgrims to Mecca

Their Difficulties.

BOMBAY, June 18.—The Government this evening issued report of Dr. Abdur Rahman, Vice Consul at Jeddah on Mecca pilgrimage for 1912-13. It shows that the total number of Indian and Afghan pilgrims was 13401. Dr. Abdur Rahman describes the heavy mortality that occurs among pilgrims at Mecca and Medina owing to the contaminated state of water supply and generally unsanitary conditions and says that if pious Moslems contributed funds the diseases prevalent in Mecca could be stamped out. He deals with the stranding of pilgrims at Jeddah on the return journey to India and describes how owners' ring to keep up the fare rates. For one party only were a few hundred tickets sold for prices Rs. 30 to Rs. 15 and a few at Rs. 10, but tickets were used almost entirely by the or themselves or for their touts who go in large numbers to induce pilgrims. The number of destitute Indians of charge was 1227 of carried free of charge by the Navigation Company and Steamship Company. The 500 more with free tickets for out of the Hedjaz Sini Charity Fund and by local aman points out that there to provide passage annual super pilgrims, especially day year, and he is con-

vinced that a system of compulsory return tickets is the only possible solution of this difficulty. He urges Indian Moslems to overcome their objections to return tickets and to the so called monopoly. He argues in detail to show that these objections are ill-founded and says a monopoly in Bombay giving irregular steamer service is not so bad as the prevalent arrangement of the shipping ring in Jeddah.

Indian Jails Commission.

Memorial to the Secretary of State.

ALLAHABAD, June 19.—The Secretary of State will shortly be addressed on question of Commission which, it is suggested, shall be appointed to consider the administration of Indian Jails.

A Public School on English Model.

In Calcutta.

CALCUTTA, June 11.—With reference to Simla telegram about establishment in Calcutta of a public school on English model it may be stated that the proposal, which has been favourably received by the Government, emanated from some leading members of the High Court Bar and other influential Indian gentlemen, who are ready to finance the undertaking. As yet the scheme is not fully developed but the main features are that principal and some of the assistant masters will be brought out by the Government who will maintain their control. It is proposed that boys should remain in school up to the age of 18 or 19 and that teaching shall be sufficient to enable them to go from there straight to an English University or to take up study of any of the learned professions. Those who desire to take Indian University degrees will also have ample facilities afforded to them for attaining this object. The principal idea, however, will be to give the students advantages of residential system to teach discipline and form character. It is intended ultimately to place that school in a healthy hill station but until that project is fully matured the school will be temporarily established in Hastings House, where a start will be made with a certain number of boys in consequence of the decision that the institution shall be a self supporting one. It necessarily follows that the fees must be somewhat higher than those ordinarily charged so that only the wealthier classes may be able to pay them. At the same time promoters have agreed to provide a goodly number of scholarships to help those who cannot afford to pay full fees of the school or even those who have not sufficient means to pay anything. Although the institution is to be maintained on the lines of the best English public schools the boys will be enabled to learn vernaculars so that they may be proficient in their own mother tongue.

Engineer, Accused of Cheating.

RANGOON, June 19.—The District Magistrate, Rangoon, to-day committed to the Chief Court Sessions for trial S. C. Clayton, Assistant Engineer, Burma Railways, on two charges of cheating G. T. Scott, D. T. S. of Burma Railways, in respect of a sum of Rs. 5,000. On April 26th, 1912 the complainant signed as surety a pronote jointly with the accused in favour of A. Scott and Co., for 300 of which complainant got nothing. Money was taken to purchase furniture. In July the accused wanted to buy motor car and asked for further assistance and the complainant executed jointly with the accused another pronote for Rs. 5,000 of which he again received nothing. Subsequently the complainant learned after the accused had repaid the first amount with interest that the accused had not purchased furniture nor was the motor car paid for. Evidence was tendered to show that accused never intended to buy furniture from J. Cowie, and that he had bought from England Standard car for 7,500, towards which only Rs. 1,000 was paid by way of exchange of old car. England attached the car, and sold it for 4,500, and got decree for balance from court. The accused in defence said that he had every intention when in China last year of repaying the debt as he had every prospect of good appointment.

A Defamation Case.

Doctor versus Editor.

BOMBAY, June 18.—The 2nd Presidency Magistrate is engaged in hearing a case in which Dr. Abdool Satar, Chief Medical Officer of Haji Ismail Charitable Hospital, charged Mr. Mahomed Ahmed, Editor and Publisher, "Memon Prokash," an Anglo-Guzrathi monthly publication, with defamation, for having published certain articles in that periodical alleged to be libellous imputations concerning him. The case is proceeding.

Court Fees Chargeable in Estate Matters.

References in Rangoon Chief Court.

RANGOON, June 18.—A Bench of the Chief Court, composed of Justices Hartnoll and Ormond, to-day has before it an important reference made by a Judge on the Original side relating to fees chargeable in estate matters. Hitherto it has been the practice of the Chief Court the assess duty on the nett value of an estate at the rate applicable to the gross value of the estate. A similar practice seems to have been followed in Calcutta. But the question of its propriety was recently raised in the matter of the in-goods of Harriett Kerr, 18, Calcutta Weekly Notes, 121, and referred by the Chief Judge for decision to Mukerji J., who, after full argument, decided that duty should be calculated at the rate applicable to not the gross value but the nett value. As the decision raised some doubt in the mind of the Judge on the Original side he referred it to the Bench as to the correctness of this Court's practice. The reference arose out of the estate of Gregory C. Thaddeus, deceased.

Justice Hartnoll, in disposing of the reference, said that the difficulty arose in construing the words in Article 11 of 1899 of the Court Fees Act, the amount or value of property in respect of which grant of probate or letters is made, as probate or letters are granted on gross

value of estate. But according to Section 19 (1) of the same Act the fee was only to be paid on nett value. The meaning of the Legislature therefore seemed to the Court to be not clear, and where that was the case the doubt must be given in favour of the subject. For reasons given by Mukerji J. in the above said case the Court was inclined to think the intention was for the scale laid down in Article 11 to be calculated on the nett value.

Justice Ormond, in concurring with the order, said if the words in the Article 11 were taken to mean gross value of estate (i.e. value of property that will come into the executor's hands without taking into consideration the amount to be paid out to creditors, an estate of the gross value of 51,000, but with liabilities to the extent of Rs. 42,000, and therefore of the nett value of 9,000, would pay 3 per cent. tax, or Rs. 270, whereas an estate of the value of 9,000 without liabilities would pay only 2 per cent. or Rs. 180.

The same Bench also decided another reference of importance which was raised for the first time. The question which arose out of a Chinaman's estate was what, if any, duty is leviable under Article 11 of the Court Fees Act on an estate the gross value of which exceeded the nett value. The Bench held that, having in the other reference, held that the words in Article 11 meant nett value of the estate, the same construction must be placed upon Section 19 (B) of the Stamp Act, which provided that no fee was chargeable where the value of assets, less the amount of liabilities, was Rs. 1,000 or less. The matter was again doubtful, and the Court gave it in favour of the subject, and held that no fee was chargeable on the present estate.

Extortion by Police Men.

Trial and Conviction in Sessions Court.

ALLAHABAD, June 18.—The Sessions Judge of Etawah has just decided a case in which a sensational story of the troubles of returned emigrants was related. The complainant was Heera Chamar, who had emigrated to Trinidad about 6 years ago and had returned home to Etawah with his wife and some Rs. 400 savings. On their arrival, it is stated, Sub-Inspector of Police Mahomed Jafar Khan, with the assistance of a Constable, a Chaukidar and another, assaulted the couple and robbed them of their savings. Heera was asked whose money he had robbed. Heera replied he had not robbed or cheated anybody and that he had returned home after having served in the Colony. The Sub-Inspector rejoined that the rascal was telling lies and he had run away with stolen property. Heera was then cuffed and kicked in spite of the expostulations of his wife and aunt. The Sub-Inspector then ordered Heera and the two women to be shut up in a room, and all his money was taken away. After extorting another Rs. 20 from Heera the three were allowed to go away. Heera borrowed Rs. 18 and started at once for Calcutta. He made a complaint to the Protector of Emigrants that he had been robbed of his notes and beaten, and that in addition the Thanadar had extorted Rs. 20 more from him. This complaint was recorded and forwarded by the Protector of Emigrants to the District Magistrate of Etawah. Another letter was given to Heera to be personally handed by him to the District Magistrate himself. Heera delivered to the District Magistrate the letter which had been given to him by the Protector of Emigrants. A Police enquiry was started by the Superintendent of Police and it was finished by the Deputy Superintendent of police. The District Magistrate himself made judicial enquiry and committed the case to the Sessions.

Judge's Finding.

The Sessions Judge, believing the story of Heera and witnesses for the prosecution, found that Lochan Singh Bhajna and Lolai had voluntarily caused hurt to Heera for the purpose of extorting money from him, and that Mahomed Jafar Khan, Sub-Inspector, abetted that offence, and that they were all guilty of having wrongfully confined Heera, his wife and his aunt. Lochan Singh, Bhajna and Lolai were found guilty of robbery also, and the Judge held that it was also proved that all the four accused extorted Rs. 20 from Heera.

The Sentences.

His Honour sentenced the Sub-Inspector on the various charges to rigorous imprisonment for a total term of five years and a fine of Rs. 200. The other three accused got five years each and a fine of Rs. 50. Out of the fines Rs. 300 was ordered to be given to Heera as compensation.

Obituary.

RANGOON, June 19.—On Wednesday at Mongnai there died from natural causes Mahadevi Nang Sam, the widow of late Hkun Kyi Sawbwa. It is not yet known whether she will be burned or cremated on same day as the late Sawbwa on the 26th June.

All-India Weather.

SIMLA, June 19.—The monsoon which extended into the east Punjab has by now given more rain over practically the whole country but has been weaker and less steady than usual. The temperature is low in Bihar, high in west Punjab, and North-west Frontier Province. Rainfall has been nearly general in the Lower Burma, Orissa, Chota Nagpur, West coast, and south of Goa; local in Upper Burma, Bengal, Bihar east, Punjab, Rajputana, Central India, west Central Provinces, and Madras Deccan. A few falls also occurred in Assam, hills of United Provinces, Gujarat, and South-east Madras coast. The principal amounts are Moulmein, Bassein, Toungoo, and Kyaukpau one; Maymyo one and half; Narayanganj and Barisal one; Jassore two; Berhampore three; Balasore one; False Point one and half; Ranchi and Chakrata two; Muktesar, Ambala, Surat, Seoni, Chanda, Pendra, Marmagao and Karwar one and half; Mangalore three; Calcutt two; and Cochin and Trivandrum one.

Forecast:—Decrease of rain in Bihar and Orissa.

క ఫ హ రి.

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున ప్రబలించు దగ్గు. శ్వాస కోశముల నూష్ణి నాశములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బి యము, తుయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినమందు దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ఫ హ రి చూర్ణము.

చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0. (6 డబ్బీల మందు గలది) 1-కి వెల రూ 2-0-0.

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బిసము, కాసపీస, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట నుంచిది.

క ల రా మా త్ర లు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా స్ట్రెగువలెనే ఒకవిధమైన అంజుజాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యన్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బంక విరేచనములు, జిగురు విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే నిలిచిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. గుణము వెంటనే కనుపడును.

మూల శంక కు తైలము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన అసనముదగ్గర చర్మము లావుబారి క్రమముగ చిన్న చిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇది శైత్యకోశపు మందతవలన (Torpid liver,) కలుగు అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒక పూట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహిష్కర్తమునకు పోయినపుడును ఇతర సమయములందును రక్తముపడును. విషవక కొంతకాలమువాడిన మూలశంకరోగము తగ్గగలదు.

గ జ్జి కి తైలము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-3-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పిల్లలకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నవి. ఈ తైలమును నాలుగుపూటలు రాచిన తప్పక పనిజేయును.

కుష్టుకుతైలము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈ తైలముగొడలు, బొల్లి, తైలుపు, నలుపు, కుష్టులకు ధాముటకు ఉపయోగించును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగ గలవు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రీరొడ్డు, బొంబాయి.

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 9, జహంగీరువీధి, చెన్నపట్టణము.

అ మృ తాం జ న ము

అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమామృతము.

AMRUTANJANI
A SOVEREIGN REMEDY.
FOR
Head-Ache, Rheumatism Neuralgia, Chest Colds, Sprain,
Stiff Joints, Dislocations, Skin diseases, Toothache,
Backache, Cuts, Bruises etc.
PRICE ANNAS EIGHT ONLY.
FREE SAMPLE FOR ONE ANNA STAMPS.
RINGWORM OINTMENT.
Positively Cures Ringworm and Dhobi itches in three applications.
PRICE ANNAS SIX ONLY.
Aromatic Tooth Powder.
Cleans Teeth, Stops Bleeding, hardens gums, Taste pleasant.
PRICE ANNAS TWO ONLY.
CAN BE HAD OF ALL CHEMISTS & DRUGGISTS.
Amrutanjani Depot.
109, FREER ROAD, BOMBAY. 9, JEHANGIR STREET, MADRAS.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రీరొడ్డు, బొంబాయి. లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

వ జ్ర గు ల్లి క లు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరఘటుత్వమును కారణములు రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాధియమువలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానిని జేయును దీనివలన శుక్లస్వప్నము, స్థలనము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును వైజ్యబ్బులకు వజ్రగుల్లికలు వజ్రాయుధమువంటివి

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

వండ్ల వాడి.

పంటిమెచ్చలకు దివ్యోషధము. సువాసనగలిగి ఉండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగిఉన్నది డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.

సుఖిభోగి తైలము.

అన్ని విధముల ప్రణామలకును, కొనుకు పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈ తైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును.

డబ్బీ 1-కి రూ 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అమృతాంజనము డిపో,

నెం. 9, జహంగీరు వీధి,

బాజ్జిటవుక్, మద్రాసు.

జ్వర హరి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0.

జ్వరము శరీరమునందు రక్తిభేదము, రక్త గతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపుమార్పువలనను దేహమునకు గాసి వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన పట్టువిడుపు జ్వరములు, చలే పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదినముల సేవించిన శరీరము యధాస్థితినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

అమృతాంజనము డిపో,

109, ఫ్రీరొడ్డు, బొంబాయి,

బొంబాయి.

కుచ్చిలు, మంచములు, బీరువలు.

మూలదై నియంత్రణ వలనకలెను సామానులన్నియు సులభక్రియమునకు వచ్చును. చెన్నపట్టణములో మాకింటి చవుకగా నమ్మువారు లేరు.

మడత కుచ్చి	1-కి	1-2-0
కాక్ కుచ్చి సానా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	8-12-0
ఇనుపనుదెలి ఎండుము కాక్ కుచ్చి 1 లకి సింగిల్		10-0-0
డిటో స్ప్రింగుది		18-8-0
మట్టరకిం స్ప్రింగు		12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము		16-0

(సింగిలు) ౦ మంచిమంచము.

బీరువలు 3x4 అడుగులు

డిటో 5x3 23-0-0 డిటోగియుండును.

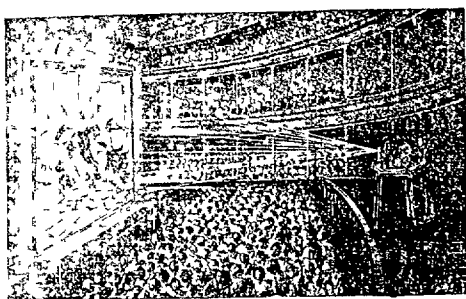
పడకకుచ్చి అనే సోఫా కుచ్చి కాడ వాడుచున్నది. క్యాటలాగులో అనేక స

వారికి పంపెదము.

పి. ఎస్. పొన్నుస్వామి.

కాచి నెట్ మేకర్స్ 41/42 రా

ద్రవ్యవంతుడగుటకు మార్గము.

సుమారు రు 600 లు ఖర్చు పెట్టినయెడల ఒక కాక్ గనుక్కు మెషీను ఒక ప్రదర్శనమునకు పరిపడే ఫీలుములు లభింపవు. వాటితో వెలకునేలు అమ్మించగలరు. ఆసంగతు లన్ని మాన్యువల్ మెషీను కొనుగడానికి ఒక ప్రాటలో ఉచితముగా నెర్పవము త్వరితగా భాగ్యవంతులగుటకు యింతకుమించిన సుభువుయ్యము మరితదు. పూర్వాసంగతులుగల క్యాటలాగును చూచిన తరువాత మీకే తెలియగలదు. ఆలోచించకండి. ర్నివపండి. కారనేషన్ బయస్కోప్ కంపెనీ, హెడ్డాఫీసు — 121, నెడ్లబీఫీ లిరుక్లక్లీ, (మదరాసు) ప్రాంచి—ఉర్దూం. 10 జాం జిలా.

తెలుమందు.

తెలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధ గలదు. తెలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధనరములవెంట పెద్దనరముదిగ్గర నుండి లాగుల ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొద్దగునట్లు చూసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావ కిము ననేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల ఘాలు గలిగి నీటవలె నుంచును. చెడకుండుటకు గాను రిబ్బరు బిరిడాగల ససాలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధమాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక సతరులకు పుణ్యము గట్టకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి. సహా 0-12-0.

అమృతాంజనం డిపో,

నెం. 9 జహంగీరు వీధి, మదరాసు.

తామర తైలము

నీకు తామరబాధ గలదా ?

ఒక్క మా తామర తైలము డబ్బాను ఆరు అణాలకు కొని నాలుగైదు సారలు రాచినయెడల తామర నిర్మూలమగును. నయముకాని యెడల మీ ఆరుఅణాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

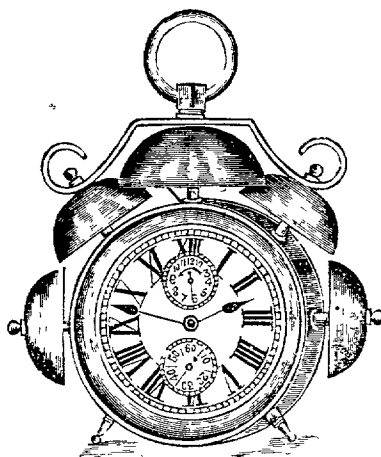
అనేక సంవత్సరములు, మాసములు బాధపడిన వారు దీనివలన తక్షణమే సుఖముపొందిరి.

హా ! నిదురపట్టక బయట బయటచుండు అవస్థపగ వానికై కను వడ్డు.

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 9. జహంగీరువీధి,

చెన్న పట్టణము.

ఐదు బెల్లులుగల అలారం టయంపీసు.

ఇదేమారి గడి యారమును మేమి దివలలో రప్పించి నాలుగు రూపా యల ధోకే పంపు చుంటిమి. అదే మాదిటి యిప్పుడు నుపేదసాదలకుప యోగించునట్లుల నాలుగు రూపా యలకే కావలసిన వారికిపంపెదము.

ఈ చిత్రమునందుండు వలె ఈ గడియారమునకు ఐదు అలారంబెల్లుల ప్రక్కన ఆమర్చియుండును. మనమెన్ని గంటలకు మేల్కొనవలయునో యర్పిగంటలకు నీ యలారములు అయిదు నొకటేసయమునందు చెపులకింపయినధ్వనితో మ్రోగి నిదుర లేపజాలును. ఆశ్చర్యముల కాశ్చర్యమిది. ప్రతివారును కొని యానందింపదగినది. 4-0-0.

చిరునామా — సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, తహల్ నెట్టె నెం. 167, మద్రాస్. ఇ.

ఈపంచలు కొనువారికి వీటితో పంచ 1-కి అత్తలారాబ్బ టమున కొర్కని కొడండ్ర ప్రలాపము అను నూతన గ్రంథ మొకటి. కూడా ఇనాముగ పంపబడును.

మంచినయము! వేసవేలు కర్చువడినది!! వెనుకదొరకవ్వ!!
మేలైన జపాన్ పట్టు పంచలుnd

అనేక పంచలు కర్చువడినందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా! శృంగారమున్న నాగరికతయున్న గలమేలైనఅసల్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది పో 10 మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజూ, మేఘవర్షం

ఇత్యాదిరంగులు గలవు. జ్ఞానునియమైనట్టివి. త్వరపడు. గృహ మారనిదివిన్ని 24 మూర వెడల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి 2-0-0 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు ... 0-4-0

డిటూరెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్, 3, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరువల్లిక్లీ, మదరాస్,

ఆంధ్రపత్రికా పక్షమున ప్రతినిధులు ప్రథల శ్రీరామశాస్త్రి గారు మున్నగువారు సంచారము జేయుచున్నారు గాన వారల నాదరించి పత్రికకు తగిన సహాయమునుజేసి పత్రిక నాదరించుటకు దత్తమండలములోని మహాజనులు పోగొడుతులు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుశాఖు నెం. 212, మద్రాసు.

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంతపంచాంగము

మంచికాగితము ! శుద్ధపత్రిక ! చక్కని అచ్చు !!!

అమృతాంజనం డిపోవారి మందులను గొనువారలకు ఉచితము.

వలయువారు అర్ధణా చీటిని సంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.

చక్కనిడబ్బితోసహా సీసా 1-కి 0-8-0 డబ్బను 1-కి రూ. 5-4-0

తామరతైలం. పండ్లపొడి. మోహినీతైలం.

వెల డబ్బీ 1కి 0-6-0 వెల డబ్బీ 1కి 0-2-0 5. తులముల నూనెగల

డబ్బను 1కి 3-8-0 డబ్బను 1కి 1-2-0 సీసా 1కి 0-12-0

పి. పి. ఖర్చులు పోతేకము. } } మందుల కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును. అమృతాంజనం డిపో, } } ఆమృతాంజనం డిపో, నెం. 9. జహంగీరువీధి, మద్రాసు. } } 109, ప్రేరిరోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి.

ఆనంద సంవత్సరాది సంచిక.

చిత్రపటములతో చక్కగా ముద్రింపబడినది.

కోరువారు వెంటనే వాగును కొనవలయును.

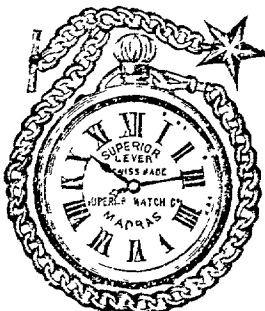
9, జహంగీరు వీధి, బార్బిటపుక్, మద్రాసు.

సు పీ లి యి క్ లీ వర్ బ్యా యెల్ల వాచ్.

సుందరమైన వాచి గొలుసుతో వెల రు 3-11-0. పోర్టేజి 0-4-0 దీనికి 5-సం॥ గ్యారెంటీగలదు.

వాచకులారా! మాచే తయారు చేయబడిన సుగంధిత్వ లీవర్ గడియారమును ఒకపర్యాయము పరీక్షిం చండి. మాకంపెనీలో అనేకరికములుగా యెడతెగక వ్యాపారము చేయుచుండు కొందరు మాస్నేహితులు మా కం పెనీ చేరుతోను లీవర్ గడియారముగాను తక్కువ ధరలో నొక గడియారము తయారుచేయుమని వ్రాయుటచే

వ్యాపారోద్దీప్తము నెవ్వరులంచి మేము (స్విస్ట్ లాండు) సీమకు ఆకర్షిల్పి ట్టుల కొలది గడియారములు ప్రతిగడియారము డబ్బులలో సుగంధిత్వ లీవర్ గడియార మనియు, మాకంపెనీ ప్రవ్యాతికొరకు సుగంధిత్వ వాచ్ కంపెనీ మద్రాసు, అని యు, ఎ. సి. గానో ముద్రించి, చిత్రముల (ప) ములకు కెంపులు

అన్నిటికిని మేలైనవి గదా వీనికై వేటా గా వ్రాయనక్కరలేదు గాన మాకంపెనీ చేరువొర రప్పించిన యీగడియారమున కెంతటిలాభముందో వాచకు లూహిం పగలరు. ద్రావిడదేశమం దంతటయు చక్కగ వ్యాపించి వేసవేలుగడియారముల కర్చుపడి అనేక యోగ్యతావర్ణములు (సర్టిఫికేట్లు) వచ్చియున్నది. ఈ గడియార ముచక్కగ నడుచును. గ్లాసుడుముగలది పెంకటపనులకు తగవగలిగినది. కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

వచ్ కంపెనీ, పోస్టుశాఖు నెం 167, మదరాస్, ఇ అని వ్రాయుడు.